

ročník 7

14

vychází 30. ledna 1998

Diskuse mezi kontinenty

Ve dnech 21. a 22. 1. 1998 proběhla na Ústavu sociálního lékařství a zdravotní politiky LF UP videokonference mezi Virginia Commonwealth University a Univerzitou Palackého. Prostřednictvím satelitního spojení mezi sebou komunikovaly dva partnerské týmy, které dlouhodobě spolupracují na realizaci nového studijního programu *Management ve zdravotnictví*, jehož začlenění do nabídky studijních oborů plánuje Lékařská fakulta UP již na školní rok 1998/1999. Pracovní charakter videokonference, která byla v pořadí již druhou

interkontinentální výměnou informací uskutečněnou v rámci této spolupráce (viz *Zurnál UP* č. 2 z 3. 10. 1997), vyplynul z konkrétně stanoveného programu. Ten umožnil zejména americkým partnerům prezentovat zkušenosti a praktické rady v oblastech přijímacího řízení, distančního vzdělávání na bázi kom-
puterizace, využití počítačové laboratoře a vlastních programů, etiky zdravotní péče, přípravy na prostředí privatizovaných zdravotnických zařízení, získávání finančních prostředků ze zahraničních nevládních nadačí pro podporu rozvojových programů v ČR aj. Součástí mezikontinentální diskuse byly také prezentace zástupců české Asociace sester a Unie sester a na americké straně filantropické nadace pro vytváření příležitostí pro talenty ve střední Evropě a Sigma Theta Tau.

-mav-
Foto -tj-

Studentská soutěž

Při příležitosti oslav 650. výročí založení Univerzity Karlovy rozhodl její rektor vypsát studentskou soutěž „Univerzity po roce 2000“, jejímž smyslem je zjistit – a případně po jejím ukončení zveřejnit – zajímavé názory vysokoškolských studentů na budoucnost univerzit na počátku třetího tisíciletí.

Soutěž se řídí těmito pravidly:

- 1) Soutěž vyhláší rektor Univerzity Karlovy v lednu 1998.
- 2) Soutěže se mohou účastnit řádní vysokoškolští studenti a doktorandi z kterékoliv vysoké školy (univerzity) na světě.
- 3) Soutěžní práce mohou být psány v libovolném žánru, který je ve vědeckém světě obvyklý (esej, stať, studie, rozprava, empirická analýza atd.). Minimální rozsah práce je 10, maximální rozsah 25 normalizovaných stran (včetně případného seznamu použité literatury). Práce může být koncipována jako obecnější zamyšlení nad budoucností univerzity jako klasické, tradiční vzdělávací instituce nebo jako konkrétní úvaha o budoucnosti jednotlivého konkrétního vědního oboru nebo skupiny oborů ve struktuře univerzity budoucnosti.
- 4) Práce mohou být předkládány v jazyce českém nebo slovenském nebo anglickém. Předpokladem zařazení práce do soutěže je, že dosud nebyla jako celek publikována.

Dokončení na str. 2

Informace ze zasedání Kolegia rektora UP

Nejdiskutovanějším bodem jednání Kolegia rektora UP ze dne 22. 1. 1998 byly **předběžné informace k rozpočtové metodice a přípravě rozpočtu UP**, které předložil kvestor UP ing. J. Jirka. Informoval o nezměněné metodice rozdělování státního příspěvku z MŠMT, v níž byly podle jeho slov pouze zablokovány neúměrné nárůsty studentů na některých vysokých školách. Jak dále uvedl, přesný rozpis z MŠMT bude mít UP k dispozici během posledního lednového týdne, přičemž lze očekávat, že nebude dosaženo úrovně původního loňského rozpočtu (před „balíčky“), který by ale zároveň neměl být nižší než po zavedení tzv. vládních opatření.

V úvodu následné diskuse vystoupil děkan FTK UP prof. Vaverka s informacemi o výsledcích jednání děkanů FTK, FF, PdF a LF UP, o kterých byli informováni i představitelé ostatních fakult a které se týkaly návrhu takové metodiky rozpočtu, která by akceptovala závěry tajemníků fakult, odsouhlasených AS UP v r. 1996. Cílem návrhovaného postupu, v jehož rámci by měly fakulty možnost podat vlastní návrhy na rozdělení finančních prostředků, by mělo být dosažení úzké kooperace vedení UP a fakult, která by vyústila ve společný postup při tvorbě rozpočtu. Podle názoru děkanů by tak bylo možno ve všech uni-

Dokončení na str. 2

Z obsahu:

První kroky při zavádění kreditního systému na UP	2
Habilitace a profesury na FF a PdF UP	3
Mezinárodní spolupráce v rámci programu CEEPUS	4
Multimediální technologie v pedagogickém procesu	6-7
Z vědeckých pracovišť	9
Diskuse, názory, ohlasy	10
Studentská rubrika	10-11
Mezi námi vzdělanci	11
Myšlenka stará 10 let stárne dál	12

Zprávy, informace, oznámení

První kroky při zavádění kreditního systému na UP

Ve středu 21. 1. 1998 se na Rektorátě UP sešli zástupci většiny fakult s prorektorkou UP L. Hornovou, prorektorem UP J. Tillichem a Mgr. H. Rozlívkovou, aby projednali některé stěžejní otázky zavádění kreditního systému na Univerzitě Palackého, jehož přijetí jako základního systému studia od prvních ročníků školního roku 2000/2001 doporučila Vědecká rada UP na svém zasedání v říjnu loňského roku. V úvodu prorektor Tillich informoval o záměru FF UP přejít na kreditní systém prvních ročníků už od září 1998 a o snaze FTK převést v tomtéž termínu na nový systém studia studijní obory rekreologie a aplikovaná tělesná výchova. Jak dále uvedl, byl zakoupen paměťový disk v ceně cca 100 tisíc Kč, na kterém by v únoru 1998 měla být instalována zkušební verze softwaru Západočeské univerzity v Plzni za účasti jejich pracovníků. Dále byly nárokovány finanční prostředky z rozpočtu UP na zakoupení 100 licencí Oracle (50 v r. 1998 a 50 v r. 1999) v hodnotě 550 tis. Kč, které by byly využity při druhé fázi zavádění kreditního systému. V říjnu 1998 se předpokládá zakoupení pracovní stanice v hodnotě 1 mil. 200 tis. Kč. I když původní nabídka ZČU představovala bezplatné poskytnutí softwaru, nyní se o nárocích plzeňské univerzity přece jen jedná a konečné požadavky budou konkretizovány koncem ledna 1998. Jak dále prorektor Tillich uvedl, do celkové sumy potřebné na zavedení kreditního systému na UP je třeba zahrnout také náklady na přijetí programátora (na dočasnou dobu zavádění systému) a odměny pro plzeňské pracovníky za instalaci programu a zaškolení našich odborníků.

Z metodického hlediska představuje první krok k zavedení kreditního systému na UP přijetí jednotného studijního a zkušebního řádu, k jehož textu měly fakulty podat své

připomínky. Optimální variantou se zdá být přizpůsobení osvědčeného studijního a zkušebního řádu Západočeské univerzity podmínkám UP.

V diskusi prorektor Tillich zdůraznil, že jednooborová studia na jednotlivých fakultách by měla být převedena na kreditní systém nejlépe od roku 1999, aby se s nabytými zkušenostmi mohla realizovat obtížnější fáze zavádění víceoborových studijních směrů a oborů mezifakultního studia. Jak připomněla Mgr. Rozlívková (zahr. odd. RUP), systém přijatý ze ZČU je kompatibilní s Evropským systémem transferu kreditů (ECTS), což představuje možnost získávání finančních prostředků z grantů, pokud se o ně fakulty ucházejí.

V diskusi dále zazněly připomínky k otázkám zachování systému bloků či postupů po etapách, stanovení definice kreditu a zátěže studentů obecně a na jednotlivých fakultách, mezifakultních dohod v rámci univerzity a republiky, zvažování se úkoly koordinační rady při sjednocování kreditů jednotlivých fakult, přepočítání fakultních kreditů na kredity ECTS aj.

Prorektor Tillich v závěru zdůraznil, že přijetí kreditního systému neznámá mechanický přepočítání hodin na kredity; je nutno přepracovat celý studijní program, tj. stanovit – kromě počtu kreditů – také vazby, podmíněnosti a výlučnosti jednotlivých předmětů atd. Účastníci schůzky se dohodli, že do 31. 1. 1998 dodají věcné připomínky k jednotnému studijnímu a zkušebnímu řádu formou podobnou již vypracovaným podnětům Lékařské fakulty UP (které budou všem fakultám zaslány). V polovině února by se pak měla konat pracovní schůzka, na níž budou projednávány kromě studijního a zkušebního řádu další konkrétní kroky. Zástupci FF a FTK

UP přislíbili zpracovat komplexní návrhy studijních programů pro 1. ročníky od roku 1998. Na všech fakultách je však třeba neprodleně začít pracovat na anotacích jednotlivých předmětů, návrzích počtu kreditů, vzájemných vazbách atd. Po zavedení systému plzeňskými kolegy bude třeba bezprostředně pokračovat v jednáních o konkrétních problémech zavádění kreditního systému od šk. r. 1998/1999.

-til, mav-

Studentská soutěž
Dokončení ze str. 1

5) Do soutěže mohou být přihlášeny části bakalářských, magisterských nebo doktorských prací.

6) Práce musejí být odevzdaný nejpozději do 30. června 1998. Jejich posouzení provede do 15. srpna 1998 odborná mezinárodní porota, kterou jmenuje rektor Univerzity Karlovy. Měřítkem hodnocení bude kvalita a původnost předložených prací.

7) Výsledky soutěže vyhlásí rektor Univerzity Karlovy (nebo jím pověřený mluvčí) nejpozději 31. srpna 1998.

8) Nejlepší tři práce budou finančně odměněny a vítězové soutěže budou pozváni na konferenci Univerzity a její studenti, konanou ve dnech 9. – 12. září 1998 a přijatí rektorem, který jim finanční cenu předá.

9) Výše finanční odměny bude následující:

1. cena – 30 tisíc Kč,
2. cena – 20 tisíc Kč,
3. cena – 15 tisíc Kč.

10) Shledá-li odborná porota, že nebyly splněny podmínky pro udělení některé z cen, cenu neudělí.

-rup-

Jen několik řádků

Namyšlenost nebo
krátkozrakost

...máme tolik studentů, že namouduší nepotřebujeme získávat další, Univerzita Palackého je probíhá druhou nejstarší, přece ji každý zná, tudíž ji není třeba prezentovat, a do třetice, nechtě máme argumenty pohromadě, olomoucká univerzita v podstatě ani nemá nic závažně nového, čím by v nabídce na nejrůznějších výstavách a veletrzích excelovala a dle některých by jediné tím tvořila a udržovala je m é n o, do širé dálky znějící...

No, asi tak tomu na té naší, Druhé nejstarší, bohužel, je. Říkáte, že je to vskutku povedené uvažování? Dostává se vám na mysl také známé slůvko krátkozrakost či považujete nad správností této cesty k tvorbě „imidž“ naší instituce?

O problému prezentace UP jako jedné z největších olomouckých institucí je dnes namísto uvažovat. Bude asi nutné tzv. podívat se hezky pravdě do očí a jasně si přiznat, zda za výše nastíněným usuzováním jsou toliko finance, o kterých se diskutuje vždy, všude a v každé souvislosti, či netko-li náš poklesek v něčem jiném. Je ale také nutné vědět, kdo má vlastně naši univerzitu prezentovat a v neposlední řadě, je záhodno hloubat nad pěkně tvrdým oříškem, zda-li ta naše Druhá nejstarší vůle být prezentována chce...

M. Poláková

Informace ze zasedání Kolegia rektora UP
Dokončení ze str. 1

vezitních jednotkách „šetřit stejně“ a předejít tak řadě napjatých a problematických situací, které konečně přijetí rozpočtu časově i věcně komplikují. Z diskuse, ve které byly zmíněny některé problematické kroky sestavování univerzitního rozpočtu (které položky, v jakém pořadí a objemu hradit z celkově přidělených dotací, postavení fakult a centrálních jednotek UP při rozhodování o jejich podílech na těchto prostředcích aj.) vyplynul všestranně přijatelný závěr: do konce posledního lednového týdne předloží zástupci fakult své návrhy k rozpočtu, současně bude jednat Správní rada Informačního centra o zásadách hospodaření IC UP i ekonomická komise Akademického senátu UP. V polovině února, kdy bude již známo také konkrétní vyčíslení příspěvku z MŠMT, se znovu sejdou zástupci fakult s vedením UP a AS UP, aby pokračovali v práci nad definitivní verzí rozpočtu. Kvestor UP zároveň požádal děkany fakult o předložení jejich představ o stavu pracovníků v letošním roce (ve srovnání s rokem loňským).

Dalším bodem programu lednového zasedání KR UP bylo **hodnocení grantové úspěšnosti UP**, o kterém informoval prorektor K. Lenhart v zastoupení prorektora Tilliche. Členové Kolegia rektora UP byli seznámeni s počtem přijatých grantů jednotlivých fakult s tím, že

konkrétní vyčíslení celkového finančního objemu bude předloženo dodatečně.

Rektor UP dále informoval o termínech svých pracovních návštěv na fakultách UP a požádal přítomné, aby věnovali pozornost dodržování směrnice týkající se hospodaření s majetkem UP v souladu s předloženým materiálem právního oddělení UP.

O stavu kolejí ve Chválkovicích informoval přítomné prorektor J. Tillich. Jak řekl, kapacita kolejí bude využita plně od února, přičemž již nyní je až na dvacet bydlících (postižených povodních) uvolněna. Ze strany studentů projevil zájem o ubytování na zmíněné koleji 141 posluchačů, z nichž se zatím ubytovalo asi 100. Zmínil se také o nových kritériích ubytování, které by měly vejít v platnost od příštího akademického roku.

Prorektor Tillich také informoval o **kreditním systému na UP**. Od září 1998/1999 budou kreditním způsobem studovat již první ročníky filozofické fakulty a obory rekreologie a aplikované tělesné výchovy fakulty tělesné kultury. S dalším akademickým rokem, 1999/2000 by kreditním způsobem měli studovat posluchači jednoborových studií všech fakult. S akademickým rokem 2000/2001 bude kreditní způsob zaveden i na mezioborová studia. (Další informace viz *První kroky...*, str. 2.)

-mav, map-

Zprávy, informace, oznámení**Kamerový systém v areálu kolejí**

Olomoucký primátor I. Kosatík vyjádřil dopisem rektorovi UP souhlas s návrhem vedení UP, aby v souvislosti s instalací kamerového systému v Olomouci byla jedna z policejních kamer umístěna také v prostoru vysokoškolských kolejí. Jak primátor uvedl, je možno tento návrh akceptovat v zamýšlené druhé etapě rozmístování kamer. Její termín však zatím nelze odhadnout, neboť je vázán na zajištění finančních prostředků ze státních či sponzorských zdrojů.

-mav-

Pracovní seminář

V prostorách Centra Aletti se v sobotu 14. února uskuteční pracovní seminář na téma „Uplatnění absolventů teologických fakult v naší církvi“.

Po zahájení, jež je plánováno na devátou hodinu, přednesou své příspěvky pozvaní hosté. Budou jimi doc. ThDr. Pavel Ambros, dr. Lenka Karfíková, ThDr. Oto Mádr, ing. Aleš Opatrný, Mgr. Jana Slavíková, Josef Kaše. Odpoledne přítomní vytvoří tzv. pracovní skupiny za účelem shrnutí projednávaného tématu a konkretizaci výsledků.

-map-

Stručně

Dne 26. 1. se na FTK UP budou od 10.00 hodin obhajovat její **interní granty za rok 1997**. V programu: Karásková a kol.: Rétorika v pregraduální přípravě učitele TV; Janečka; APA u žáků zrakově postižených; Šafář: Agresivita ve sportu; Karásková: Rozvojový grant FTK; Válková a kol.: Společné programy v TV (integrace); koreferáty za skup. ZŠ: Kudláček, Obrusníková, Urban, Janečka; koreferáty za skup. VŠ: Kudláček, Šilhavíková, Válec; Koluchová, Štěřobová: referát za skupinu TV v pěstounských rodinách.

Upozorňujeme, že v datu zvoleného termínu **setkání akademické obce UP** v aule Právnické fakulty UP, na němž by měli rektor UP a zástupce AS UP seznámit se stavem činnosti a situací Univerzity Palackého za uplynulý rok, došlo ke změně. Akademická obec se sejde až **4. března 1998**.

V rámci několikaleté spolupráce mezi Katedrou výtvarné výchovy PdF UP a japonskou školou v Yokaichi je od 2. 2. do 27. 2. 1998 v Galerii Prima vystaven **výběr krajinných motivů**, který s dospívajícími žáky vytvořil H. Mizutani.

-mav, map, hej-

V aule Právnické fakulty UP proběhlo 16. 1. 1998 poslední rozloučení akademické obce Univerzity Palackého s děkanem Právnické fakulty UP doc. JUDr. M. Liberdou.

Foto T. Jemelka

Habilitace a profesury**Filozofická fakulta UP**

Před Vědeckou radou FF UP se dne 11. 2. 1998 uskuteční následující habilitační řízení:

Ve 13.00 hodin bude **PhDr. Oldřich Švarný, CSc.**, obhajovat v **oboru jazykověda** habilitační práci na téma *Učební slovník jazyka čínského* a bude mít habilitační přednášku na téma „Funkční využití prozodie v oblasti nejmenších (jednoslabičných) významových jednotek („yusu“) v oblasti lexika a v oblasti gramatiky“. Oponenty předložené habilitační práce jsou doc. PhDr. Jaromír Vochala, CSc. (FF UK Praha), a PhDr. Olga Lomová, CSc. (FF UK Praha).

Ve 14.00 hodin začne habilitace **PhDr. Tomáše Vlčka, CSc.**, který bude v **oboru teorie a dějiny výtvarných umění** obhajovat habilitační práci na téma *Základy českého moderního malířství* a bude mít habilitační přednášku na téma „Povaha a osudy českého moderního umění z hlediska postmoderní situace“. Oponenty předložené habilitační práce jsou: doc. PhDr. Pavel Šamšula, CSc. (PdF UK Praha), a doc. PhDr. Rostislav Švácha (AV ČR Praha).

Jednání Vědecké rady FF UP proběhne v zasedací místnosti FF UP – U1 (Katedra

teorie a dějin dramatických umění), Křížkovského 8. Výše uvedené části programu jsou veřejné.

-jš-

Pedagogická fakulta UP

Děkan a Vědecká rada Pedagogické fakulty UP v Olomouci zvou všechny zájemce na přednášky, které se konají v rámci veřejné části zasedání Vědecké rady PdF UP dne 17. 2. 1998.

Ve 13.30 hod. přednese **doc. RNDr. Jitka Machová, CSc.**, odborná referentka MŠMT ČR, u níž bylo zahájeno řízení ke jmenování profesorem v **oboru antropologie**, veřejnou přednášku na téma *Těhotenství mladistvých z pohledu antropologie mateřství*.

Ve 14.30 hod. přednese **dr. PhDr. Ludmila Muchová**, odborná asistentka Teologické fakulty Jihočeské univerzity, která předložila habilitační práci v **oboru pedagogika**, habilitační přednášku na téma *Pluralita versus integrace jako problém současné výchovy*.

Jednání vědecké rady se koná v klubovně PdF UP, 4. poschodí hlavní budovy na Žižkově nám. 5.

-ep-

Výplatní termíny 1998:

Leden	11. 2.
Únor	11. 3.
Březen	10. 4.
Duben	14. 5.
Květen	11. 6.
Červen	14. 7.
Červenec	12. 8.
Srpen	11. 9.
Září	13. 10.
Říjen	11. 11.
Listopad	11. 12.
Prosinec	13. 01.

M. Cimalová

Omluva

V minulém čísle Žurnálu UP v rubrice *Habilitace a profesury* došlo k chybě při přepisu jména jednoho z oponentů profesorského řízení doc. MUDr. R. Kostřiči na Lékařské fakultě UP. Správné znění jména zní **prof. MUDr. A. Hajtman, CSc.** (přednosta Kliniky ORL JLF UK Martin). Chybně jsme uvedli rovněž název kliniky, na které působí další z oponentů **doc. MUDr. B. Uchytíl, CSc.**, správné znění je **ORL klinika LF MU Brno**.

Oběma oponentům se velmi omlouváme.

Redakce.

Události

Profinožci nás učili učit

Zástupci rodičů se Spolku mediků měli šťastnou ruku, když pozvali do Olomouce k přednáškám dva australské profesory. **Prof. David A. Hill** a **prof. Heather Jeffery** k nám přijeli po přednáškách na konferenci o novém kurikulu, uspořádané 13. ledna 3. lékařskou fakultou Karlovy Univerzity. Oba jsou erudovaní profesionálové v medicínských oborech – prof. Hill je přednostou traumatologického oddělení a prof. Jeffery vede oddělení neonatologie v Royal Prince Alfred Hospital v Sydney. Za pobytu v Olomouci proto také navštívili a ocenili práci příslušných oddělení Fakultní nemocnice v Olomouci. Valnou většinu úterního dopoledne i odpoledne však věnovali oba profesori University of Sydney osvětlování některých nových způsobů výuky. Oba jsou totiž v tomto směru uznáváni jako kapacity všude tam, kde se věnuje způsobům výuky pozornost. Je dobře, že k nám mohli přijet v době, kdy vedení fakulty proklamuje úmysl zabývat se inovací výuky. V souvislosti s tím však poněkud překvapuje, s jak malým zájmem se návštěva našich australských kolegů setkala. Jak jinak také, když znalost oboru je dosud stále považována za jedinou podmínku zdatu v učení studentů a metodika výuky je Popelkou, stojící kdesi daleko na konci za nutným zdravotnickým provozem a povinným výzkumem.

Úvodem semináře osvětlil profesor Hill důvody, které vedou ke snahám o změny v kurikulu i ve způsobech, kterými se medicí učí. Méně pozornosti věnoval PBL (Problem Based Learning, tento systém je již u nás poměrně znám), o to více se zaměřil na novinky ve výuce klinické medicíny. Na praktické ukáže, při které účinkoval jako simulovaný pacient, ilustroval jeden modul systému SCORPIO (Structured Clinical Objective Referenced Problem orientated Integrated Organised), jehož je propagátorem. Osvětlil i příbuzný systém zkoušek z klinické medicíny OSCE (Objective Structured Clinical Examination). V obou případech se jedná o vysoce efektivní a v zahraničí již značně rozšířený způsob vzdělávání studentů a ověřování jejich znalostí a praktických dovedností. Jsem přesvědčen, že tento systém, v ČR zatím málo známý, je realizovatelný i v našich podmínkách. Seminář proběhl ve velice přátelské atmosféře díky snaze našich hostů o neformální přístup k odstranění počátečního ostychu studentů.

Prof. Hill a prof. Jeffery pokračovali po návštěvě Olomouce v cestě na Slovensko, kde postupně navštíví lékařské fakulty v Martině, Košicích a Bratislavě. Již v září se s nimi budeme moci setkat znovu v Praze při příležitosti velké mezinárodní konference AMEE (Association for Medical Education in Europe). Bude snad toto mezinárodní setkání větším lákadlem pro ty, kteří jsou za učení mediků (i když většinou ne příliš dobře) placeni?

Prof. MUDr. J. Dušek, CSc.,
vedoucí Ústavu patologie LF UP

Konkrétní výsledky mezinárodní spolupráce

Jednou z možných forem mezinárodní spolupráce mezi vysokými školami jsou vědecko-výzkumné programy. Pedagogická fakulta UP v Olomouci se podílí na realizaci projektu v rámci programu CEEPUS (viz také Žurnál UP č. 26, r. 6).

V prosinci loňského roku se uskutečnilo v Olomouci setkání zástupců některých institucí, které se podílejí na řešení tohoto programu.

Na Katedře českého jazyka a literatury Pedagogické fakulty UP v Olomouci jsme tak mohli přivítat vzácné hosty. Byli jimi profesor Jože Lipnik z Pedagogické fakulty v Mariboru (Slovinsko), hlavní koordinátor programu, a profesor Norbert Griesmayer, filolog z Univerzity ve Vídni. Naši univerzitu při jednáních zastupovaly členky realizačního týmu projektu doc. PhDr. Milena Krobotová, CSc., a PhDr. Helena Jodasová.

Konkrétním výsledkem práce této koordinační skupiny bylo mimo jiné ujasnění některých termínů v připravovaném čtyřjazyčném slovníku pedagogické terminologie a plán výměnných pobytů studentů a učitelů jednotlivých vysokých škol. V letošním roce se zúčastní dvě studentky PdF UP (obor český jazyk – občanská výchova) *Letní*

školy slovinského jazyka, kterou pořádá Univerzita v Mariboru. Pobyt další dvojice studentů bude zaměřen metodicky – již v březnu tohoto roku budou mít možnost navštívit různé typy škol v Mariboru a jeho okolí a poznat tak systém výuky mateřského jazyka v hostitelské zemi. Získané poznatky uplatní mimo jiné také ve svých diplomových pracích.

Přestože byla návštěva našich hostů zaměřena převážně pracovní, využili volných chvil k prohlídce Olomouce a Kroměříže a poznali také krásy Jeseníků. Příjemným zážitkem pro oba profesory bylo vystoupení studentů českého jazyka třetího ročníku, kteří pod patronací Mgr. Blanky Rozehnalové a ve vlastní režii připravili pásmo „netradičně pojatých tradičních pohádek“.

Oba naši hosté se společně s vedením Katedry českého jazyka a literatury setkali také s děkanem Pedagogické fakulty UP. Při tomto jednání se zvažovaly další možnosti spolupráce mezi univerzitami. Příští pracovní setkání řešitelů úkolu programu CEEPUS proběhne v únoru tohoto roku v Mariboru.

Mgr. Milan Polák,
Pedagogická fakulta UP

Nové priority programu TEMPUS

Jedním z programů Evropské unie určených k rozvoji školství ve střední Evropě je program TEMPUS. Tento program od svého založení v roce 1990 poskytoval finanční podporu na realizaci mezinárodních projektů zaměřených převážně na zkvalitnění stávajících nebo na vytváření nových kurzů a finanční podporu učitelům vyjíždějícím do zahraničí.

Od roku 1990 se mnohé změnilo a stejně tak i priority programu TEMPUS. Jak informovali ve středu 21. 1. 1998 ing. Ivana Cerhová a JUDr. Josef Vochozka z Národní kanceláře Tempus v Praze, v letech 1998–2000 má program sloužit zejména k přípravě institucí na vstup České republiky do EU. Jedinou aktivitou, na kterou mohou zájemci získat finance, jsou tzv. Joint European Projects (JEP), které vyžadují spolupráci alespoň dvou partnerů ze dvou zemí EU a pokud možno také alespoň dvě české univerzity. Snahou je, aby tzv. koordinátor i kontraktor projektů byly české univerzity, čímž by se zajistilo co nejefektivnější rozdělování finančních prostředků. Příhlášky projektů se podávají k 31. 3. 1998, formuláře přihlášek a další informace jsou k dispozici na zahraničním oddělení UP nebo si je můžete sami najít na internetu: www.etf.it, popř. na adrese www.csvs.cz

Pastorační teologové na semináři v Olomouci

Ve dnech 29. – 31. 1. se na Katedře spirituality, mezináboženského dialogu a studií křesťanského východu CMTF UP uskutečnil ve spolupráci s olomouckým Centrem Aletti, Teologickou fakultou JU v Českých Budějovicích a Pastoračním střediskem v Praze Fórum **seminář pastoračních teologů**. Seminář navazoval na loňský, který proběhl na nedalekém Velehradě.

V prvním bodě se účastníci semináře věnovali *sociologické analýze v pastoraci* (doc. Jiří Kabele z Fakulty sociálních věd UK v Praze a ing. Jan Spousta), druhý bod se pak týkal záměru vybudovat v Olomouci při CMTF studijní a formační program, který prozatím nese název *Pastorační institut*. Zmíněný projekt byl mj. také tématem páteční a sobotní diskuse.

Seminář byl určen pastorálním teologům, všem vyučujícím na teologických fakultách, všem činným v církevních institucích. K pozvaným patřili nejen vyučující teologických fakult v Praze, Českých Budějovicích, Olomouci, ale také pastoralisté ze Slovenska (z Banské Bystrice, Trnavy, Nitry a Spišského Podhradie).

-hr-

-ja, map-

Události**Přípravy Academia filmu Olomouc 1998 zahájeny**

Jednáním organizačního výboru Academia filmu Olomouc 1998 13. 1. 1998 byly zahájeny přípravné práce na organizaci a obsahové náplni 33. ročníku AFO, jehož pořadatelem je ve dnech 11. – 14. 5. 1998 Univerzita Palackého.

Podtitulem letošního ročníku Academia filmu Olomouc, který je pořádán v roce 200. výročí narození významného českého historika a politika Františka Palackého, je ústřední téma *Film jako historický dokument*. Téma doprovodných seminářů *Historie – Film – Televize* si proto klade za cíl odpovědět na otázku, jak film a televizní záznam mohou přispět jako pramen i metoda k historickému bádání o politických a kulturních dějinách i o dějinách jednotlivých vědních oborů.

Pro oživení základních informací o festivalu Academia film Olomouc z jeho statutu vybíráme:

Cílem festivalu je podat přehled o současné produkci v oblasti vědecké, populárně vědecké a didaktické tvorby a současně prezentovat využití nových informačních technologií ve vzdělávání. Soutěže se mohou zúčastnit filmy, televizní pořady, videoprogramy a CD-ROMy v kategoriích a) vědecký a populárně-vědecký pořad, b) výukový pořad a c) multimediální interaktivní vzdělávací program. Stejně kategorie byly stanoveny i pro mezinárodní soutěž.

Program festivalu tvoří soutěžní promítání pořadů ve třech sekcích s mezinárodní účastí, videofórum, prezentace multimediálních vzdělávacích pořadů, odborné a tvůrčí semináře a další doprovodné akce.

Prezidentem AFO je doc. RNDr. L. Dvořák, CSc., rektor UP, ředitelem je doc. PhDr. J. Schulz, CSc., proroktor UP, tiskovým mluvčím festivalu je PhDr. J. Schneider.

O zařazení pořadů do mezinárodní soutěže rozhoduje výběrová komise nominovaná z odborných a tvůrčích pracovníků, kterou schvaluje ředitel festivalu a která je oprávněna odmítnout pořad, který neodpovídá statutu nebo nemá žádoucí

formu a obsah. Pořady zařazené do mezinárodní soutěže posoudí mezinárodní porota jmenovaná prezidentem festivalu. Obsazení výběrové komise i poroty je ve stadiu předběžných jednání.

Mezinárodní porota má právo udělit Velkou cenu Academia filmu Olomouc 1998, cenu v každé kategorii, Cenu J. Calábka za pořad sloužící vědeckému výzkumu, Cenu A. F. Šulce za pořad dokumentující vědecké poznatky, Cenu E. Schorma za pořad věnovaný uměnovědné problematice, Cenu J. A. Komenského za výukový a vzdělávací pořad. Dále může mezinárodní porota doporučit Cenu primátora města Olomouce a udělení dalších cen pořadatelům a sponzorům festivalu. Studentská porota může udělit Cenu studentů.

Zájemcům o účast v soutěži byly v těchto dnech zaslány přihlášky obsahující pozvání, podmínky účasti, pokyny k registraci a statut AFO. Celkem bylo rozesláno kolem 1400 pozvánek filmovým a televizním studiím, filmovým školám i jednotlivým tvůrcům v tuzemsku a v zahraničí, jejichž počet může být ještě průběžně doplňován.

Jak uvedl kancléř UP PhDr. T. Hrbek, v současné době usiluje vedení festivalu o rozšíření zájmu veřejnosti mj. navázáním užších kontaktů se zástupci olomouckých středních škol, u nichž nachází značnou odezvu a s nimiž postupně upřesňuje organizaci kolektivních i individuálních festivalových návštěv studentů středních škol. Jak dr. Hrbek dále informoval, navštíví 3. 2. 1998 zástupce organizačního výboru AFO 98 schůzku okresních metodiků, na které budou informováni o přípravě AFO 98 a o chystaném semináři k AFO 98 pro středoškolské učitele plánovaném na 22. nebo 23. 4. V souvislosti s diskutovaným zájmem univerzitní, akademické i studentské veřejnosti UP o průběh festivalu, nebyla zvolena žádná nová forma motivace, propagace a osvěty – informace a pozvání k účasti budou v rámci univerzity předávány opět prostřednictvím Kolegia rektora UP a děkanů jednotlivých fakult.

Zpracovala -mav-.

Komorní orchestr Iši Krejčího, který působí při Přírodovědecké fakultě UP, přednesl 13. 1. 1998 v Besedním sále Muzea umění pro olomouckou veřejnost svůj novoroční koncert, na kterém zazněly skladby barokních mistrů. Jako hosté vystoupili Kořeta Fridrichová (cembalo), Zdena Fridrichová (housle) a Vít Janečka (flétna). Připomeňme, že po předchozím vedením orchestru Vladimírem Žůrkem je nyní uměleckým vedoucím tělesa PaedDr. Josef Dvořák.

Text a foto T. Jemelka.

Vydavatelství UP**Letmý pohled na zajímavé tituly**

Vydavatelství UP připravuje k vydání a vydává především učební texty. Některé z nich jsou určeny úzké odborné čtenářské obci, jiné mohou aktuálností svých myšlenek a širokým záběrem společenských problémů vzbudit zájem mnoha čtenářů, kteří však o tom, že takové publikace vyšly mnohdy ani nevědí. Proto bychom chtěli, opět podle aktuální situace, na některé z nich upozornit.

V závěru minulého roku vyšel zajímavý esej **Lubora Kysučana** *Na zlomu času s podtitulem Devět zastavení na konci starověku a druhého tisíciletí*. Autor se zamýšlí nad tím, co vedlo k zániku antiky a srovnává příčiny tehdejší společenské krize s úpadkem hodnotnější konzumní společnosti, která se navíc podepsala na ekologické devastaci planety. Lidstvo si vzalo z historie pouze to, co v daném okamžiku potřebovalo pro realizaci představ o pohodlném životě bez ohledu na další generace. Jeho sobectví má za následek nahromaděný globálních problémů, které jsou dnes předloženy jako výzva k boji za přežití člověku vstupujícímu do druhého tisíciletí. To, že se mladí lidé vážně zamýšlejí nad touto otázkou, vyvolává naději, že se najdou i takoví, kteří ji budou chtít radikálně řešit. A přečtení této publikace by mohlo jejich počet znásobit.

Dr. L. Kysučan působí na Katedře klasické filozofie FF UP a zabývá se mj. i ekologií. Tato problematika je obsahem knihy, která zcela jistě vzbudí zájem u čtenářů všech věkových kategorií. Upoutá nejen hloubkou a závažností svých myšlenek, ale i svým nádherným vzhledem. Znásobila se v ní obrovská práce a nadšení týmu osobností, které se na jejím kvalitním překladu i vzhledu podílely. Autoři působí na FF UP i PiF UP v Olomouci, na brněnských ekologických pracovištích, Jihočeské univerzitě a jeden z nich pochází dokonce z Kanady. Jedná se o *Ekologii* anglických autorů **Begona, Harpera a Townsenda**, která byla velmi pečlivě překládána již od roku 1991 a po mnoha odborných konzultacích a velkém nasazení našeho univerzitního vydavatelství vyšla rovněž v prosinci minulého roku. Duch a struktura celé knihy jsou vzdáleny suchopárným a přísně logicky uspořádaným středoevropským učebnicím. Cílem autorů je přenést na čtenáře nadšení a nové poznání o tom, jak důmyslně funguje příroda kolem nás, jak málo je závislá na člověku a jak bychom se měli naučit pokoře v jednání s ní při vědomí její dokonalosti. Kniha má všechny předpoklady stát se pilířem ekologických informací na několik příštích let.

Posledním titulem, na který bych chtěla ještě upozornit, je miniskriptum **Jitky Čížkové** *Poznávání duševního života člověka*, zajímavé svým obsahem a roztomilým zjevem. Autorka v něm nastiňuje „věčný“ problém psychologie osobnosti nezvykle čtivým způsobem, který nic neubral na odbornosti textu, jež je doplněn slovníčkem psychologických pojmů. Skriptum by mohlo obohatit i vědomosti učitelů psychologie na středních školách. Doufám, že tento letmý pohled nezůstane bez povšimnutí našich čtenářů.

B. Hauptová, VUP

Pozn. red.: V některých z příštích čísel Žurnálu UP se chystáme již v předstihu informovat o dalších zajímavých titulech, které Vydavatelství UP připravuje.

Na aktuální téma

Multimediální technologie v pedagogickém procesu

V minulém čísle Žurnálu UP jsme informovali o perspektivách, které se Univerzitě Palackého nabízejí díky nově vytvořené vysokokapacitní počítačové síti. Tentokrát se chceme věnovat konkrétním možnostem i problémům, které tato příležitost představuje pro praktickou výuku na UP.

Záměry, možnosti a limity

S dotazem na dosavadní či perspektivní využití moderních vzdělávacích technologií v pedagogickém procesu jsme se obrátili na děkany jednotlivých fakult Univerzity Palackého:

Jsou nebo v dohledné době budou v pedagogickém procesu na vaší fakultě ve větší míře uplatňovány moderní (multimediální) technologie, jaké byly např. prezentovány v rámci festivalu Academia film Olomouc 1997 nebo naposledy při obhajobě projektů INFRA a TEN 34?

Doc. MUDr. et PhDr. Jana Mačáková, CSc., děkanka Lékařské fakulty UP:

Nemyslím si, že by pedagogická obec UP měla mizivý zájem o využití moderních technologií při výuce, jak bylo uvedeno v Žurnálu č. 12 v příspěvku s názvem „Chybí osvěta, nebo zájem?“. Velmi malá účast při závěrečném oponentním řízení dne 12.12.1997 a také při předvádění na Academia filmu Olomouc byla spíše než nezajímavá způsobena v obou případech malou propagací. Chybí tedy spíše osvěta.

Na Lékařské fakultě UP bychom velmi rádi moderní technologie při výuce uplatňovali, měli jsme dokonce možnost před časem si přímo na I. chirurgické klinice toto zařízení vyzkoušet. Představovalo by pro nás výrazné zlepšení možností při praktické výuce především v chirurgických oborech, kde není možné, aby větší počet studentů byl přímo na operačním sále. Ovšem větší využití zatím není možné, protože klinická pracoviště jsou umístěna ve Fakultní nemocnici, budovy jsou v majetku FN

a není zajištěno propojení operačních sálů s posluchárnami na teoretických ústavech počítačovou sítí. Na některých klinikách máme možnost přenášet obraz snímáný videokamerami ze sálů do seminárních místností přímo na klinice, ovšem ne tímto typem zařízení.

V rámci spolupráce s partnerskou univerzitou VCU v Richmondu jsme už také měli možnost si vyzkoušet využití přímého spojení v rámci videokonference s Richmondem, i zde se ale jedná o jiný typ spojení, který nevyužívá počítačovou síť, ale spojení přes satelit. Toto zařízení budeme mít k dispozici v předem daných termínech v průběhu semestru a budeme mít příležitost se s technikou využití videokonferencí ve výuce seznámit. Když jsem našim partnerům v Richmondu navrhovala, že bychom mohli využívat spojení prostřednictvím vysokorychlostní sítě TEN 34, prohlásili, že to není zatím reálné, jednak proto, že vlastní zařízení je velmi nákladné a také proto, že spojení s USA není dosud tímto typem sítě zajištěno.

Pro medicínské obory by větší rozšíření spojení s využitím vysokorychlostní sítě TEN 34 představovalo nejen využití při výuce, ale také při odborných konzultacích s kolegy v jiných zdravotnických zařízeních. Proto jsme velmi ocenili, že pracovníci CVT v rámci projektu INFRA a TEN 34 získali pro UP šanci podílet se na zavádění nejmodernějších technologií do výuky.

Prof. PhDr. František Vaverka, CSc., děkan Fakulty tělesné kultury UP:

Uplatnění moderních multimediálních technologií v pedagogickém procesu vyžaduje potřebné technické předpoklady na jedné straně a vlastní pořady na straně druhé. Značně finanční náklady na technická zařízení a profesionalitu tvorby takových pořadů jsou současným limitem, který nelze v současnosti řešit pouze ve fakultním prostředí. Zdá se, že k tvorbě potřebných didaktických multimediálních produktů bude efektivnější vytvořit celouniverzitní tým, s nímž mohou jednotlivé fakulty spolupracovat. I přes

naznačené obtíže se pracovníci na naší fakultě nevdávají a jsou rozvíjeni některé proky multimediálních prezentací (počítačové prezentace, animace pohybových dějů z videozáznamů apod.) a vedení fakulty připravuje technické zázemí k jejich praktickému použití ve výuce, na konferencích apod. Krokem vpřed by mohl být pro všechny fakulty přístup ke specializovanému programovému vybavení, které je třeba pořizovat a koordinovat celouniverzitně. Řešení zásadních koncepčních otázek, zda univerzitní tým nebo iniciativa fakult, je složitým problémem a námětem pro Správní radu Informačního centra UP. Iniciativa jednotlivců a fakult může v této věci sehrát podstatnou úlohu.

Doc. PaedDr. Jiří Kropáč, CSc., prodekan Pedagogické fakulty UP:

Vedení Pedagogické fakulty UP považuje multimediální technologie za činitel, který přispěje k zefektivnění výuky. PaF UP má v současné době pracovníky, kteří se danou problematikou dlouhodoběji zabývají. Příhodná je i činnost fakultního střediska didaktické techniky, usnadňujícího učitelům užít didaktické techniky.

Všichni studenti PaF UP jsou s problematikou multimediálních technologií seznámeni ve výuce předmětů „Práce s počítačem“, „Praktikum didaktické techniky“ a dále potom podle možností jednotlivých kateder.

Problematiku multimediálních technologií chápeme jako součást celkového procesu zavádění výpočetní techniky do výuky, které je do značné míry závislé na ekonomických podmínkách. Zatím je možno využívat multimediální technologie ve dvou počítačových učebnách, které jsou v hlavní budově PaF UP. Multimediálními prezentačními pracovišti disponují katedry výtvarné výchovy a anglického a německého jazyka. Multimediální stanice jsou na katedrách českého jazyka a literatury, hudební výchovy, studentům slouží také multimediální stanice ve studovně na Žižkově náměstí.

-mav-

Jde o závod na delší trati

O rozhovor na dané téma jsme požádali **PhDr. J. Vrhu, CSc.**, ředitele Centra distančního vzdělávání na UP:

Jak byste navázal na předchozí, víceméně obecné formulace o videokonferenci jako pedagogickém nástroji?

Charakterizovali jsme videokonferenci jako účinný pedagogický nástroj, nicméně hovořili jsme především o jeho poměrně výjimečných vlastnostech technických. Z pohledu naší obce vzdělávací lze stručně shrnout, že tyto vlastnosti splňují řadu podmínek pro účinnější, především vysoce názorný a interaktivní, tedy partnerskou vzdělávací komunikaci.

Pokud jsme také konstatovali, že z hlediska vzdělávacího cíle je videokonference prostředkem k dosažení nově, vyšší, všestrannější kvality pedagogického procesu, tak jsme touto spíše obecnou pedagogickou formulací prezentovali jistou nadějnou představu, nechci říci zbožnou přání. Vzdělávací proces, jako každý jiný, je široce podmíněn (tedy z pohledu vytčeného cíle), a plnohodnotné pedagogické využití videokonference vyžaduje celý, ale také ucelený soubor prostředků. Věřím, že se společně podarí jej nejen definovat, ale také postupně utvářet v rámci širšího

přístupu k možnostem, které nám současně multimediální technologie nabízejí. Věřím ovšem s vědomím, že se jedná spíše o závod na delší trati.

Jakou roli v oblasti multimediálních technologií sehrává a mělo by hrát CDV UP?

Centrum distančního vzdělávání UP se na předchozích aktivitách podílelo spíše ideově. Bylo založeno mimo jiné proto, aby metodicky a organizačně podobné vzdělávací multimediální interaktivní přenosy (v rámci UP i v širším měřítku) koordinovalo a zabezpečilo. Aby bylo radou i skutkem nápomocno autorům odpovídajících pedagogických záměrů. Tento předběžný příslib chceme postupně blíže specifikovat, nejen dalšími příspěvky, ale také organizací kulatých stolů, seminářů či konferencí. Samozřejmě nejen k problematice videokonferencí, ale obecně k otázkám postupného uplatňování progresivních vzdělávacích trendů a multimediálních technologií. O námětech pro zajímavou videokonferenci s badatelskou a vzdělávací tematikou mohou však naši kolegové uvažovat již teď.

Jakým způsobem lze podle vašeho názoru přesvědčit pedagogickou veřejnost na UP, aby multimediální technologie byly ve větší míře

založeny mezi ostatní pedagogické nástroje?

Domnívám se, že jedinou schůdnou cestou je, aby se univerzitní, tedy nejen pedagogická veřejnost přesvědčila sama. Budeme se snažit dát jí k tomu příležitost konkrétními aktivitami. Jde totiž o to, že každý podíl na přípravě další studijní opory (je-li textová opora poměrnou samozřejmostí) vyžaduje od konkrétního pedagoga hodně invence, a tedy značné pracovní, časové nasazení. Archiv Audiovizuálního centra UP, pokud jde o výukové videoprogramy, o tom ví své. Je příjemné stát se spoluautorem takového pořadu a sklídit uznání svých studentů, někdy i festivalové veřejnosti. Není vždy však jednoduché se s podobným uznáním plně uspokojit. Naší snahou bude vytvořit podmínky i pro jiné formy motivací, byť ne toliko ducha povznášející.

Čím je třeba začít?

Začít musíme my. Přípravou dalších konkrétních prezentací. A také dostatečnou propagací smysluplnosti našeho činění. Nelze než souhlasit s paní děkankou Mačákovou. Každý má dost svých starostí a chceme-li, aby se přišel informovat, počít, inspirovat, musíme smysluplnost jeho činění náležitě propagovat, vysvětlit, zdůvodnit.

Na aktuální téma

Jiná věc je celková univerzitní atmosféra pro překročení horizontu tabule a křidy, tedy vytvoření obecnější atmosféry fandovství pro ony aktivity, které univerzitu reprezentují, ale také směřují k naplnění dnes poměrně konkrétních představ o vzdělávání v informační společnosti. Přiznám se, že podobný vítr či alespoň vánek směřovaný k oněm dlouhodobějším horizontům chybí i mně.

Co vše lze v současné době na UP již realizovat?

Obecně řečeno, již dnes je reálné realizovat popsanou formu interaktivní komunikace jak v rámci univerzity, tak mezi vysokými školami či obecně vzdělávacími institucemi (s přístupem k síti linek ATM). V dalším uplatnění videokonferencí jako nástroje interaktivní distanční odborné komunikace (vědecké či vzdělávací) půjde v podstatě o klasický vztah pedagogické a technologické účinnosti. Bude možné komponovat jednodušší spojení (přípravená odborná přednáška v jednoduchém záběru s menším rozsahem dalších obrazových vstupů), či spojení kvalitativně dokonalejší, například seminář určený širšímu spektru účastníků. V takovém případě půjde o širěji koncipované sdělení, bohaté na doprovodné názorné prezentace z různých vizuálních a audiovizuálních vstupů, s aktivní účastí a tedy detilními záběry například

z operačního sálu. V každém případě každá vzdělávací i odborná videokonference bude týmovou prací, nejméně pedagoga a všestranného specialisty, který bude garantovat kvalitu spojení jako celku, kvalitu zvuku, úroveň obrazové reprodukce jak ze statické kamery pro přenos textových a obrazových podkladů, tak z kamery pro záběr celku a detailů aktivních účastníků. Pedagog bude moci informovat, režijní technik (jak tuto technickou a tvůrčí kompetenci nazvat) se řádně zapotí, dobrý výsledek bude však vždy výsledkem týmové práce. Jejím nejvyšším ohodnocením pak bude fakt, že divák si ničeho zoláštního nevšimne. Kvalita přenosu, jeho obsahu i formy bude taková, na jakou je zvyklý z každodenního sledování televize.

Je dobře konstatovat, že technici z CVT UP a technici a tvůrčí pracovníci z AVC UP jsou připraveni zvládnout jakoukoliv variantu. Personálně i technicky. Rukavice (multimediálně zprostředkovaná, nikoliv hosená) je teď na straně obce badatelsko-vzdělávací. Její věc je smysl a cíl odborného interaktivního přenosu, tedy námět, ideový scénář a obsah, publikum.

Je třeba počítat s finančními investicemi?

Sama skutečnost, že existují grantové programy, které podporují budování vysokorychlostních sítí

i aplikace pro jejich využití, že univerzitní centrum distančního vzdělávání bylo zařazeno do evropské sítě Multi Country Programu Phare s jistými finančními dotacemi apod., svědčí o tom, že existují instituce, které tyto zdroje vytvářejí a poskytují. Nepochybujeme, že tyto instituce si uvědomují, že musí jít o investice smysluplné, z hlediska obecného rozvoje společnosti i rozvoje její vzdělanosti. Uvolnění finančních zdrojů je někdy i otázka priorit. Jenže není jednoduché hledat finanční zdroje tam, kde obecně chybějí.

Problém je v tom, že i v našem případě platí, že nejdříve je třeba investovat, tedy zasít, a pak sklízet. Ve sklizeň je třeba ovšem věřit. I s tím, jak ví každý sedlák, že ne každá sklizeň vyjde tak, jak si přeje. Já se zatím setkávám spíše s jiným postupem. Neinvestovat, nicméně nabádat k úsilí sklizeň zabezpečit. Nevím, je-li tato cesta schůdná.

Co říkáte stanoviskům děkanů k otázkám zavádění MM technologií na jednotlivých fakultách?

Jsou nejen zajímavé, ale i povzbuzující. Snad je to i téma pro další příspěvek.

Podklady z obsáhlého rozhovoru zpracovala

V. Mazochová.

O informačních technologiích v distančním vzdělávání

V poslední době se mnohem častěji hovoří o problematice distančního vzdělávání a jeho využití pro univerzitní výuku (viz např. Žurnál UP č. 13, str. 8–9). Minulý týden Univerzitu Palackého navštívil prof. Juri De Vries, který přednáší na Univerzitě umění a designu v Helsinkách, je vedoucím sekce distančního vzdělávání Evropské asociace mezinárodního vzdělávání (EAIÉ) a problematikou distančního vzdělávání se zabývá již delší dobu. V pondělí 12. 1. přednesl prezentaci na téma *Využití informačních technologií v distančním vzdělávání*, kterou sponzorovalo Centrum pro srovnávací kulturní studia na FF. Další den se prof. De Vries setkal s dr. J. Vrbou, dr. H. Pilátovou a dalšími pracovníky Centra dis-

tančního vzdělávání a Audiovizuálního centra UP. Mimo jiné se hovořilo o možnostech budoucí spolupráce. Podobné téma mělo i setkání se zástupci Katedry výtvarné výchovy PdF, kteří projevíli zájem nejen o zkušenosti ve využití technologie při vytváření např. výukových programů, ale i o možné výměny studentů a pedagogů mezi univerzitou v Helsinkách a UP.

Při této příležitosti jsme prof. De Vriesovi položili několik otázek:

Kdy jste se poprvé seznámil s konceptem distančního vzdělávání?

Moje zkušenost s distančním vzděláváním začala asi před 15 lety, když jsme se snažili učít studenty z několika různých míst, kteří nemohli být přítomni v sídle univerzity. Proto jsme ve státě Washington uskutečnili spojení přes satelit, kterým jsme spojili čtyři města. Učili jsme z hlavního kampusu a studenti byli s námi aktivně spojeni prostřednictvím satelitů. Později jsem přešel do Arizony, na Univerzitu severní Arizony, kde jsem učil umění a design. Tento kurz se přenesl asi do devíti měst ve státě Arizona.

Může distanční vzdělávání nějak pomoci učitelům?

Distanční vzdělávání neznamená jen spojení na dálku. Pracoval jsem také v oddělení, kde jsme spolupracovali s učiteli na přípravě učebních materiálů a školili jsme je, aby mohli využívat při učení moderní technologií, protože většina z nich z ní měla obavy.

Potom mě poslali do Holandska, kde jsem měl za úkol připravit program výměny studentů a učitelů v oblasti distančního vzdělávání. V červenci 1996 se uskutečnila první mezinárodní videokonference. Sedm evropských rektorů se spojilo s rektorem Univerzity severní Arizony. Chtěl jsem ukázat, že tímto způsobem se můžeme spojit, můžeme se vidět, komunikovat spolu a navzájem si ve školství pomáhat.

Jak je tedy možné využít metod distančního vzdělávání konkrétně?

V roce 1997 jsem se přestěhoval do Finska, začal jsem pracovat na Univerzitě umění a designu

v Helsinkách. Minulý semestr jsem učil kurz o vztahu umění a kultury. Byl jsem spojený s osmi různými zeměmi – Finskem, Ruskem, Norskem, Dánskem, Austrálií, USA, Kanadou a Holandskem. Každý týden přednášel jeden umělec z každé jmenované země o umění a kultuře své země. Studenti ve Finsku a na dalších místech ho sledovali. Snažili jsme se využít různou technologii, v některých přednáškách jsme použili videokonferenci, v jiných jsme používali počítač, Internet a audiokonferenci. Protože kurz měl velký úspěch, jsme připraveni na další projekty, další kurzy s novými partnery. V jarním semestru chystáme například kurz k problematice distančního vzdělávání. Každý týden se pomocí videokonferencí spojíme s odborníky na distanční vzdělávání v různých zemích. Kurzu se účastní partneři z několika zemí, možnost zapojit se do tohoto kurzu jsem nabídl i Univerzitě Palackého.

Protože distanční vzdělávání je jednou z priorit programu Evropské unie, je důležité upozornit na možnosti získání finančních prostředků právě z jejich zdrojů. Podrobnosti, týkající se možnosti financování distančního vzdělávání a další zajímavé informace získáte např. na internetových stránkách: euro-pa.eu.int/en/comm/dg22/socrates/odl/ind1a.html nebo www.eaie.nl/DEN a na zahraničním oddělení UP.

H. Rozlftková, zahr. odd. UP
Foto M. Poláková

Cestu za poznáním je třeba projít, i kdyby jediným jejím výsledkem měly být sešlapané střevíce.

O velikosti myšlenky rozhoduje velikost hlavy stejně málo jako velikost postavení.

Každá generace přebírá poznatky generace rodičovské, aniž by nutně přebírala i jejich chyby – ty si dodává z vlastních zdrojů.

Jubilea

Časopisy partnerských univerzit

Vážený pane děkane, ale raději

Milý Vladimíre,

protože potkat Tě za poslední roky Tvého působení na fakultě tak, abys měl víc než půl minuty volného času, je téměř nemožné, musím Ti napsat otevřený dopis, aby všichni věděli, co si o Tobě myslím a zač je Tebe loket.

Před nějakými pouhými třiceti lety jsme se potkávali na kolejích v bohatýrském čase našich studií. Nechápu, kam se ta léta poděla. Dokonce i Ty ses mimo nadání dožil pokročilého věku, v němž je na čase projevovat alespoň z ohleduplnosti k ostatním nějaké ty involuční změny. Jako psycholog bys měl vědět, jak se chovat, aby Tvé okolí mohlo poznat, že už jsi odrostl krátkým kalhotkám. Prosim Tě, když už máš ty šediny, pokus se ještě k tomu na nás zahrát pár nějakých degenerativních příznaků. Zkus třeba taky, když budeš někdy sám, zatvářít se unaveně a navciř úřednický tón, kterým bys mohl oznamovat, že na nikoho a na nic nemá čas ani náladu! Jsi dost velký na to, abys uměl aspoň chvilku myslet na svoje pohodlí a dokázat hodit za hlavu jakousi fakultu, natož univerzitu. Uvědom si, jak svoje nejbližší okolí deprimuješ svou vitalitou, akceschopností a nevyčerpateľnou dobrou náladou: s takovou se všichni kolem Tebe brzo budeme cítit jako sešlý penzisti.

No, musím se smířit s tím, že má ponaučení oslyšíš. Za těch necelých sedm let, co znovu a cele patříš filozofické fakultě, jsem si nemohl

nevšimnout, že na něco prostě nemáš. Neumíš lenošit, neumíš jet na půl plynu, neumíš čekat, až někdo za Tebe něco udělá. Dál se budeš vyskytovat na několika místech současně (měli jsme Ti koupit koloběžku), dál budeš vždy připraven (nejsi Ty skaut?), dál budeš vždycky ochotný na úkor svého soukromého času vyslechnout stesky svých bližních (konečně, od toho jsi psycholog). Ještě že Tvoje žena je taky psycholožka, takže dokáže trpělivě snášet, že sis místo ní vzal fakultu. A syn Ti beztak přerostl přes hlavu (proslychá se, že už se přiblížil dvěma metřům živé délky) a bude tedy asi po Tobě, takže se s Tvým nezodpovědným chováním snad vyrovná. Jen ten Tvůj dalmatin asi roste jako dříví v lese.

Ono se o Tobě ví, že máš ve své temné minulosti několik světlých let volejbalové kariéry. A teď znovu hraješ extraligu, jen to hřiště je trochu jiné a jsou trochu složitější pravidla hry.

Takže na závěr: Aby Ti vycházelo podání, s některými soupeři bude lepší smečované. Abys měl spoluhráče, kteří dokážou spolehlivě vykřít pole a podat Ti nahrávku tak akorát k saku, ale přitom budou připraveni s Tebou jít na blok, když bude potřeba. Přejeme Ti, abys zůstal univerzálním hráčem a měl kolem sebe partu, se kterou Tě bude hra ještě dlouho bavit. I když leckdy propotíš dres.

P. S.: Až budeš mít čas jen pro sebe, něco napiš a pak to publikuj.

Za Tvé spolupracovníky

Dušan Šimek

Životní jubileum profesora Jana Štěpána

Blahopřát k narozeninám vlastního šefovi nebývá obvykle nic příjemného ani vděčného. Podřízení musejí hledět, aby gratulace byla dost uctivá a aby vypadala věrohodně, a šéf pak přesto (nebo právě proto) nabývá dojmu, že se jedná o pouhou podbízivou zdvořilost. Nejhorší je, že to často bývá dojem oprávněný. Nuže – s velkou úlevou můžeme na tomto veřejném místě prohlásit, že to naštestí není případ katedry filozofie. Blahopřát Janu Štěpánovi k narozeninám je totiž velmi příjemné i vděčné, a navíc to od nás, jeho podřízených, určitě vypadá naprosto věrohodně. Navzdory tomu, že momentálně vykonává i funkci proděkana, je pro nás pořád jedním z nás, na nic si nehraje a máme ho rádi. Je to prostě náš Honza. Musí se také vědět, že katedra je jeho dílo: v poklusu, bez předchozích zkušeností a úplně od nuly ji dokázal přes rozličná protivenství nejen vybudovat, ale vtisknout jí i tvář a vybojovat jí dobrou pověst. Nebylo to vůbec lehké po ostudné, více než dvacetileté absenci filozofie na naší alma

mater. Honza je tak nejen našim vedoucím, ale i otcem a snad tak trochu i matkou. Často byl na všechno úplně sám – a bez dlouhých okolků a řečí dělal i to, co bylo povinností jiných. Hodně mu v tom pomáhala i jeho odzbrojující přímota, tak potřebná v okamžicích závazných rozhodnutí, ale i otevřenost, s níž dokázal nabízet šanci mladým. Pokud ho někdo nezraní neupřímností, kterou z duše nenávidí a kterou neodpouští, je vlastně nepřetržitě veselý. Jeho humor a smích patří k živému inventáři katedry. Za takového stavu věci je skoro až sobecké si přát, aby byl našim vedoucím ještě dlouhá léta. My si to ale opravdu upřímně a nesobecky přejeme. K tomu ovšem Honza potřebuje zdraví, pohodu, hodně nápadů a odvahy. I to si (jemu) přejeme. A dosáhne-li konečně přece jen toho, že ze sebe po zásluze sejme nevďěčné břímě starosti, věříme, že to, co jsme mu právě popřáli, ho mezi námi udrží nejméně dalších padesát let.

Katedra filozofie FF UP

Docentka D. Pucharová jubiluje

V uplynulých dnech oslavila své životní jubileum doc. akademická malířka Dana Pucharová působící do roku 1981 na Katedře výtvarné teorie a výchovy PdF UP, kde přednáší spolu s J. Krčíčkou a L. Jalůvkou malbu.

K jejím zásluhám patří mj. vybudování a vedení studentské galerie Půda v podkroví budovy PdF UP, která však přes svůj celostátní výtvarný věhlas musela zaniknout a poskyt-

nout prostory pro katedry Pedagogické fakulty UP. Založila také Občanské sdružení galerie Půda.

D. Pucharová se jako výtvarnice prezentuje svými malbami, grafikami a textilními technikami na výstavách v rámci České republiky i v zahraničí.

-tj-

Znáte Pandoru?

A kerou, panáčku? už slyším znít Vaši otázku, přičemž si nepřestáváte masírovat svá kolena. My totiž známe dvě. Jedna je známá fešanda z řecké mytologie. Prý ji Hefaistos uplácal z hlíny a vody, větry oživily, bohyně okrášlily a intrikán Zeus pak podstrčil Epimetheovi, bratříčkovi to odbojného Prométhea. Jak známo, *Obdařená všemi půvaby* neměla nic lepšího na práci, než páčení skříněk se zlem v různých podobách. Nebo snad máte na mysli ten milostný idol pubertálního Adriana Molea, proslulého heroa z knížek Sue Townsendové?

Ale kdeže! *Pandora*, která spočívá přede mnou, není děvou, ale časopis literaturou, jak hlásá její podtitul. Pochlapme se a nahlédněme pod víko...

Časopis PANDORA vydávají studenti PdF UJEP (v Ústí nad Labem) za podpory katedry bohemistiky a pod taktovkou Davida Daduče – což hlásá údaj na chvostu první stránky. Menu, rozprostírající se výše v *Objemu*, slibuje Pandořiným konzumentům mnohé...

Na rozjezd – jak jinak – poesii. Kupříkladu neznámého Vladimíra Vaněčka (1975, informace z tvůrčova soukromí – má rád chleba se salámem). *Nenapadají tě slova./ Na mucholapce dodýchal motýl/ a ty v sobě opět pohřbíváš.* Jinde zase básnický dialog již knižně publikujících Petra Maděry (1970) a Roberta Fajkuse (1967) či verše zakladatele skupiny XXVI a básníka, který se rád prochází přírodou, Romana Szpuka (1960). Nedá mi, abych však necitoval kouzleček z jeho vyznání Múze, jež otiskl minulý týden v *Nových knihách*: ...i báseň chápu jako pokus na sobě samým či jako záznam toho, co je nejužasnější ve chvíli, kdy to právě probíhá. Poesie je jako ohniště: Šmátráš kolem sebe ve tmě, co nahmatáš, to přiložíš do ohně. A buď plamen jasně rozhoří, nebo ho přidusíš.

Tím se poetický kruh neuzavírá, neboť se o poesii mudruje i v recenzní rubrice *Semleto*. Uším moravských patriotů zvláště zalahodí oslavné fanfáry, které se rozezvučí nad jejich zemí, neboť zdejší kraj jest označen za básnický obzvláště úrodný! A k porcování servírují severočestí kritikové knižní čísla z brněnského Hosta a slezského Wellesu.

Prosy Petra Hruzy a Martiny Rolkové nepatří k trháčkům; překladová část však nepostrádá zvláštní kouzlo (*Pověsti Děčínska, Irská středověká poesie a Ian Curtis*). Přátelé-bohemisté z prvních ročníků, znáte-li tuhleto formu epigramu? *Urážka (anonym, 9. st.) – Už vím,/ neplatí básně koňmi./ Dá, co mu vkus dovolí/ tur. Neznáte? Vždyť kráčí o prostínky doklad sylabické formy BAISE FRI TOIN (česky: „plesknutí přes zadek“) ze spisu o metru z 11. st.! Hoši, hoši!!!*

Rubrika *Kapky* zase nabízí apokryfní hesla *Stojí to za starou belu* (bela = veverka coby ruské platidlo – čím starší kůže, tím pomíjivější hodnota) a *Vzít někoho na paškál. Od ucha k uchu* obšastná čtenáře prahnoucí po necudnostech: *Hop, holka, mazel boty/ pojedeme do roboty!/ Holka boty mazala, až jí prdel vrzala.*

Domínik zas vydávají a ručně přepisují ve Spolku pro časopis při Ústavu sociální péče DOMINO v Děčíně a Pandora z něj přetiskuje drobné vzorky.

A konečně (*Ticho*) po pěšině přináší kratší studii *Luďvika Kundery 1964: Oldřich Wenzl*, v níž autor vzpomíná na rok básnickových pohnutí. *Pláči a usmítoám se*, píše Kunderovi Wenzl, protože svět spatřila jeho prvotina *Yehudi Menuhin* (připravená do tisku již roku 1948!) a plánuje se básníkově přesunouti z mělnického sanatoria do Prahy!

Tak takhle je to, panáčku! Doufejme jen, že na dně *Pandořiny skřínky* kromě naděje křepčí i další netrpělivá čísla tohoto sympatického plátku!

Petr Hanuška

Z vědeckých pracovišť**Projekt udržitelného rozvoje**

RNDr. Pavel Nováček, CSc., byl v letech 1991–1996 vedoucím pracovníkem projektu *Strategie udržitelného rozvoje pro Českou republiku*. Požádali jsme ho, aby přiblížil cíl projektu a jeho dosud získané výsledky.

Co je účelem projektu?

Projekt vycházel z metodiky tzv. národních studií 21. století, vypracované v Millennium Institute (Arlington, USA). Tyto studie mají být podle definice „multisektorální ve své podstatě, integrující ve svém přístupu, dlouhodobě ve své perspektivě a orientované na identifikaci strategií, které fungují spolehlivě, aniž by vedly k nežádoucím následkům“. Projekt byl financován Federálním výborem pro životní prostředí a po rozpadu Československa Ministerstvem životního prostředí ČR.

Účelem studie, na které se podílelo 28 pracovníků ze 14 pracovišť ČR a SR, bylo pokusit se identifikovat rozvojová ohrožení a příležitosti české společnosti s důrazem na stav a vývoj kvality životního prostředí v naší zemi. Formulování a prosazování udržitelného rozvoje považujeme za pozitivní a demokratickou alternativu k dnešnímu konzumně orientovanému způsobu života, založenému na kořistnickém vztahu k přírodě a předpokladu neomezeného ekonomického růstu.

Odkud jste získávali data a objektivní informace?

Projekt měl velmi široký záběr, pokrýval 21 odvětví (energetika, doprava, právní systém, ...). Potřebné analytické údaje jsme přebírali z výzkumných ústavů (Geografický ústav, Ústav krajinné ekologie, Český statistický úřad, ...). To by však nestačilo. Zpracovatele za jednotlivá odvětví jsme požádali o expertní posouzení toho nejpodstatnějšího, co se v daném oboru týče minulého vývoje,

současného stavu i vývojových trendů, to vše vyjádřeno na zhruba 15–25 stránkách.

Je v našem ekologická situace ČR lepší než v sousedních zemích?

To se dá na několika rádcích těžko posoudit a bylo by třeba si životní prostředí rozdělit alespoň na základní složky (ovzduší, voda, půda, lesy, ...) a faktory (zemědělství, průmysl, energetika, ...). Ve střední Evropě je na tom jednoznačně nejhůře oblast černého trojúhelníku (severní Čechy, část bývalé NDR a část Polska), ostatní území jsou ve střední Evropě ohrožena spíše lokálně (např. na Slovensku Jelšava-Lubeník díky magnezitovým závodům).

Jak byste charakterizoval celkově stav životního prostředí? Jste spokojen s prací nynějšího ministra pro životní prostředí?

Stav kvality životního prostředí se v některých složkách zlepšuje (např. snížení emisí síry do ovzduší, kvalita povrchových vod), jinde stagnuje nebo i pokračuje další devastace (kvalita podzemních vod, stav lesů, ...). Stav se nelepší především u položek, které jsou těžko měřitelné a působí s časovým zpožděním (např. vliv životního prostředí na zdravotní stav obyvatel, klimatické změny).

Ministr Jiří Skalický je jistě lepším ministrem než jeho předchůdce František Benda. Jednu zásadní výhradu ale mám. Zdá se mi, že síly pana ministra jsou značně vyčerpávány vnitřními problémy ODA a donedávna i jeho funkcí předsedy povodňové komise. Pak jeho práci často supluje náměstek Vladislav Bízek. Což je škoda.

Co pokládáte za hlavní problém, na jehož vyřešení závisí stav ČR i planety Země?

Jednoznačně potřebujeme „změnu kurzu“. Současné trendy týkající se spotřeby energie

a surovin, stejně jako produkce odpadů, jsou prostě dlouhodobě neudržitelné. Nadějnou vizí pro budoucnost je prosazování udržitelného rozvoje, spočívající na dvou klíčových faktorech. Prvním faktorem je změna hodnotových orientací obyvatel, což je však záležitost dlouhodobá. Druhým a v krátkodobějším horizontu účinnějším faktorem je přijetí adekvátních nástrojů (ekologická daňová reforma, obchodovatelná emisní povolení aj).

Má projekt publikační výstupy?

Ano. V nakladatelství Fedora Gála (Nakladatelství G plus G) vyšla knížka „Strategie udržitelného rozvoje“ (Nováček, P., Mederly, P. a kol., 1996, 196 str.). Existuje také anglická verze publikace. Dílčí výsledky byly publikovány v několika odborných časopisech a prezentovány na zahraničních i domácích konferencích.

Čemu se věnujete v současnosti?

Na podzim roku 1996 vytvořil rektor Josef Jařab na Univerzitě Palackého Centrum interdisciplinárních studií (CIS UP) a pověřil mě jeho vedením. CIS UP by se mělo věnovat následujícím zájmovým okruhům, které vyžadují mezioborový přístup a jsou podle mého názoru na UP i v České republice podceňovány a zanedbávány: globální environmentální studia, studia udržitelného rozvoje a futurologicky orientovaná studia.

CIS UP také vytváří společné pracoviště s nově vznikající Fakultou sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně. Jedná se o Kabinet humanitních environmentálních studií, který od září 1998 otevře v Brně magisterský studijní obor „Humanitní environmentalistika“. Tomu nyní věnuji podstatnou část svého času a energie.

-mh-

Vzpomínky**Za Janem Kunzfeldem**

Letošní leden začal na univerzitě velmi smutně; museli jsme se navzájem rozloučit s vynikajícími osobnostmi lékařské, právnické, teologické a nyní také přírodovědecké fakulty, když se uzavřela nelehká životní pout vynikajícího fyzika, skvělého učitele a znalce umění, PaedDr. Jana Kunzfelda, CSc. (6. 1. 1922 Olomouc – 15. 1. 1998 Olomouc). Dnes už je nespočetný zástup těch, které učil, svou láskou k vědě a umění inspiroval a svou ušlechtilou a na vysokoškolského učitele neslychaně skromnou, vlídnou a laskavou povahou přímo oslňoval a kteří ho proto měli rádi. V jeho hodinách jsme měli kdysi možnost se seznámit se samou podstatou fyziky v její klasické, experimentální podobě, v jeho

výkladech a skvělých ukázkách s poklady vážné hudby. Přitom se dobře vědělo, že neměl sobě rovného v akustice, radiotechnice i ve znalostech malířství. Na UP působil od roku 1951 až do svých 65 roků, takže dílo jim vykonané je velké svým rozsahem i kvalitou, méně však oceněním, jež nikdy nehledal ve shodě se svou bytostnou skromností a přímo netečností k čemukoli lacinému a vnějškovému. Jeho vědomostí a zkušeností se promítaly i do oborů fyzice bližších i vzdálenějších – do didaktiky fyziky, medicíny, hudební akustiky aj.

Jako pečlivý učitel také vzorně vychoval své dvě děti – Jitku, profesorku hudby a virtuosku na klavír a varhany, a Jana, erudovaného uměleckého kováře; k jeho duchovním dětem patří také několik učitelů naší fakulty (prof. J. Pospíšil, prof. I. Cabák, doc. J. Záhejský, doc. V. Kolesníkov, doc. R. Horák aj.) i světově známých vědeckých pracovníků (prof. J. Peřina, dr. M. Miler z AV ČR Praha aj.) a ovšem i řada vynikajících středoškolských učitelů.

Ti všichni, stejně jako jeho někdejší kolegové, cítí celou hloubku a tragédii těchto dnů a považují za svůj mravní závazek připomenout památku tohoto vzácného člověka a dlouholetého univerzitního učitele.

Doc. V. Kolesníkov, CSc., za katedru exp. fyziky, RNDr. V. Malíšek, CSc., za katedru optiky

Vzpomínka na doc. Wagnera

Dne 30. prosince 1997 zemřel po delší těžké nemoci ve věku 80 let doc. MUDr. Karel Wagner, CSc., emeritní přednosta Ortopedické kliniky FN Olomouc.

Doc. Wagner vedl ortopedickou kliniku po dobu 20ti let od roku 1962 do roku 1982.

Na toto pracoviště nastoupil ihned po promoci v roce 1946 a pod vedením prof. Pavlíka dosáhl velmi rychle odborné erudice. V roce 1962 obhájil kandidátskou dizertační práci a v roce 1964 byl ustanoven docentem v oboru ortopedie. Ve své práci navázal na objevitelské činy prof. Pavlíka, jehož léčba vrozeného vykloubení kyčelních kloubů pomocí jeho třmenů se používá dodnes ve většině zemí světa. Posunul léčbu již do období po narození a modifikací Pavlíkových třmenů na punčošky umožnil léčbu tohoto závažného onemocnění již od nejtětlejšího věku dítěte. Doc. Wagner byl dlouholetým členem výboru České společnosti pro ortopedickou chirurgii a traumatologii, členem Vědecké rady LF UP, zastával funkci proděkana pro vědu a výzkum LF UP a byl krajským metodologem pro ortopedii. Byl velmi oblíbeným a známým odborníkem, který se snažil vždy pomáhat nejen svým nemocným, ale i svým spolupracovníkům a podřízeným. Jeho milá a laskavá tvář zůstane navždy vryta do našich pamětí.

Doc. MUDr. Rudolf Ditmar, CSc., přednosta Ortopedické kliniky FN Olomouc

Diskuse, názory, ohlasy

Ad: Science Park

Prof. RNDr. M. Hejtmánek, DrSc.: Science Park trochu jinak

Podnětný nápad ing. J. Poura (ŽUP č. 6, s. 4) jistým způsobem navazuje na dřívější ideu komerčního centra UP a předpokládá mít jasno ve třech otázkách: 1. Mají pracovníci UP zájem o spolupráce s podnikatelskou sférou a představu, co to prakticky znamená? 2. Jaké jsou dosavadní zkušenosti těch pracovníků UP, kteří tuto činnost provozují? Vyplácí se pracovišti? Jsou spokojeni se současným stavem? 3. Opodstatňuje odpovědi na předchozí otázky závěr, že na UP jsou příznivé podmínky pro předpokládaný rozvoj těchto aktivit? Nemíjí třeba něco změnit?

Univerzitní pracoviště musí mít trojí štěstí, pokud zamýšlí kooperovat např. s průmyslem: a) pěstovat obor, ve kterém spolupracovat lze, 2) mít vedoucího, který spolupracovat chce a spolupracovat umí. Tak mi to pověděli na ministerstvu ve Vídni při jednom jednání. Na mou otázku, co z takové činnosti získává univerzita (a myslím jsem tím procenta ze získané částky), odpověděli: přece perfektně zařízené pracoviště, přitažlivé pro studenty a zahraniční stážisty, ve světě známé, tím získává univerzita dobré jméno a prestiž. Co pracoviště vydělá, zůstává celé jeho a disponuje tím ředitel pracoviště k nákupu přístrojů ap. Stává se, že sponzoruje jiné univerzitní pracoviště, které pro povahu svého oboru s průmyslem kooperovat nemůže.

A ještě něco. Sféra průmyslu a obchodu nezná argumenty v pojmech demokracie, solidarity, humanitních ideálů, tolik blízké myslí akademické obce. Před několika lety nám to vysvětloval zástupce Springer Verlagu v Heidelbergu na příkladu interakce nakladatele s vědeckým pracovníkem jako autorem knižní publikace. Rozhoduje prodejnost a zisk. Vědcům a pedagogům to zní věru nelibě i u nich v SRN. Teprve ze zisku firmy zakládají fondy či nadace na podporu té či oné společensky užitečné aktivity.

To všechno a jistě i další aspekty bychom si měli ozřejmit před tím, než učiníme první krok k „Technoparku“. Ale učinit bychom jej měli rychle – a s vědomím, že určité pracoviště se tím bude moci stát z vlastního přičinění

bohaté, zatímco jiné bude třeba stále strádat. Jsme schopni přijmout tento výhled s pochopením, že tím mohou vznikat centra vědy a výzkumu evropské úrovně, tolik potřebná pro vědeckou prestiž a konkurenceschopnost naší alma mater? Jinak se pokus o Science Park může stát pouhým plácnutím do vody.

O vědě

Věda je „pozorování, identifikace, popis, experimentální vyšetřování a teoretické vysvětlování přírodních jevů“ (podle American Heritage Dictionary of the English Language, z Holtona 1996, s. 102). Znamená to, že humanitární a společenské obory vědou nejsou, protože nezkušejí jevy přírodní? A nebo to, co zkoumají, náleží také k přírodním jevům? Nebo je uvedená definice vědy nesprávná? Přinášíme názory několika odborníků z různých vědních disciplín:

Prof. PhDr. J. Štěpán, CSc.:

Vydeme-li z definice vědy podané v angličtině, můžeme se nadít nečekaných překvapení. Anglické slovo „science“ je mnohoznačné, český prostě homonymum. Nelze je proto plně srovnávat s latinským „scientia“ a z něj odvozeným významem českým včetně jeho historického vývoje. Obvykle se užívá ve významu „přírodní vědy“. Potud je definice správná, tj. dosadíme-li (při překladu) „přírodní věda“ za „science“, obecně však úzká. Přesto lze takovou definici chápat i „doslova“, a tedy záměrně sektářsky a diskriminačně. S tímto jevem se zhusta setkáváme na každé univerzitě, na každé fakultě, možná i na každé katedře a v mnoha dalších formách.

Vzhledem k naší tradici bychom uvedenou definici z přírodních věd vyloučili matematiku (snad) jako pouhé duševní cvičení bez vztahu ke světu (tj. přírodě?). Přitom právě matematikové často považují matematiku za vědecktější než např. fyziku, fyziku považují za vědecktější než např. biologii, ale biologii považují (i fyzikové) za vědecktější než třeba sociologii. Zdrojem tohoto dosti běžného přezíravého postoje je především neznalost jiných oborů a leckdy i komplex méněcennosti. Nápravu v tomto směru může – při správném fungování – zjednat právě univerzita („universitas“) jako spojení mnohého v jednom.

Prof. RNDr. S. Komenda, DrSc.:

Věda se definuje jako soustavné studium souboru faktů (jevů) majících vztah k problémům, které se analyzují empirickou metodou ve snaze dosáhnout zobecnění (L. Pospíšil, Antropologie a věda, Pedagogická fakulta UP, Olomouc 1992). Fakta se přitom rozumí pozorování zprostředkovaná člověku jeho smysly nebo měřicími přístroji, což je podstatou empirismu.

Vědecká metoda spočívá ve vytváření hypotéz (spekulací o světě). Základním atributem hypotéz je jejich smyslová verifikovatelnost. Platnost hypotéz se ověřuje logickou úvahou nad pozorováními, často získávanými v laboratorních, dobře kontrolovaných podmínkách. Logika se přitom opírá o myšlenkové procesy dedukce a indukce. Dedukcí se z hypotézy vyvozují důsledky, které jsou podrobitelné přímé konfrontaci s realitou. Indukce je způsob, jakým se lidské myšlení vypořádává se skutečností, že naše pozorování jsou zatížena náhodnými chybami, což verifikaci hypotézy relativizuje a činí ji jenom více či méně věrohodnou (stupeň věrohodnosti závisí přitom na rozsahu evidence, která je pro verifikaci k dispozici).

Ve smyslu tohoto vymezení se věda neomezuje na přírodovědu. Zahrnuje všechny obory, kde zkoumání vychází z empirické evidence. Namátkou uvedu experimentální psychologii – ale také třeba zkoumání pravosti Rukopisů Královédvorského a Zelenohorského. Svůj názor neopírám jenom o literaturu: z vlastní zkušenosti aplikujícího statistika, jehož práce je organickou součástí vědecké metody ve výše zmíněném smyslu, mohu ve svém archivu vyhledat úlohy z nejružnějších oblastí psychologie, sociologie, politologie či pedagogiky – které jsme zpracovávali úplně stejně, jako by šlo o problémy klinické nebo přírodovědné.

Poznámka na závěr:

O povaze vědecké metody uvažoval už před 120 lety poměrně známý český filozof: jistý Tomáš G. Masaryk. Možná by nebylo od věci i jeho přizvat k diskusi o našem tématu.

Studentská rubrika

Žížala a spol.

Dal by se třeba napsat článek o zkrocení zlé žížaly. Ale těžko říci, jakou by našel odezvu u neodborné veřejnosti. Sám jsem k drezúře kroužkovců hledal velmi dlouho vztah.

Žížaly citlivým způsobem prožívají hudbu a v tom je pak základ úspěchu. Proto se 15. 12. 1997 za zvuků vánočních tónů, za přítomnosti hostů ze Slovinska a Vídně začalo už tradiční setkání žížalologů a jejich přátel na Katedře českého jazyka a literatury PdF UP, v jejíž režii celá šou-dva-tři proběhla.

Následuje letný makropohled do programu.

1. uvítání zahraničních hostů i náhodně procházejících, 2. vystoupení odborníků s přednáškou: O symbolice žížaly v dějinách výtvarného umění, 3. Sněhurka a sedm žížal, drama ze současného života, 4. ukázka drezúry, podmalováno vánočními koledami,

5. projekt o významu žížaly v našem životě: Běda, Áda a Zlatohlávek (velký rozruch způsobilo zjištění, že část promluvy bude ve staroslověštině), 6. – 8. žížalí zápasy, 9. vynikající slovní drama O dvanácti měsícičkoch aneb Žížala během kalendářního roku, 10. slavnostní zakončení žížalích zápasů a hostina z vítězů i poražených, 11. zpěv a volná zábava ve stylu žižu-žižu.

Asi právě někde tady je třeba udělat určitý krok, aby zděšení náhodného čtenáře nebylo příliš velké. On by se totiž dal napsat článek ... a to různým způsobem ... Nemáte nic proti žížalám, že ne?

Poznámky k pokusu o letný mikropohled do programu.

Hosté: uvítání. Přednáška složená z pásma básní, které byly provázeny kresbou motivů jakoby odpovídajících na recitované verše (my

samozejmě víme, jaké motivy převládaly, pro doplnění jen udávám, že následoval krátký exkurz do dějin pro pochopení a objasnění symboliky žížaly).

Jsme u třetího bodu. Dramatičnost a současnost života se projevila hned v několika situacích: královna se ptá zrcadla, kdo je nejkrásnější, a vidí v něm Sněhurku (odhalení člověka dnešní doby jako tvora ve stálém sebeklamu). Sedm trpaslíků (žížal) vstává každé ráno ve čtyři hodiny (zcela zřejmá návaznost na „poezii všedního dne“). Královna, která se neúspěšně pokouší otrávit Sněhurku (stuhou, hřebem, jablkem), nedokáže unést její svatbu a končí na psychiatrické léčebně (zde se zřejmě autoři tvůrčím způsobem dotýkali dramatu bří Mrštíků). Nejlépe zvládnutou rolí byla podle odborné kuloárové kritiky postava sedmé žížaly.

Ty pak lezly po malých žebříčích, tlačily před sebou kostky cukru, vozily se na kolotoči a ukázaly nám i svou oblíbenou cvičební sestavu Úzel.

Tvůrci projektu o významu žízaly v našem životě, aby se vyhnuli černobílímu pohledu, postavili svůj dramatický experiment na tezi: „... co je vám potom.“ Čímž jsme se dostali do roviny současného života, ze které pak mohla vylézat žízala za žízalou.

Bohatý král Běda s královnou Ádou mají nevyvedeného syna Zlatohlávka. Poté, co agent Královské gardy bezpečnosti (KGB) prince načapá někde s lepou děvou, je rozhodnuto o jeho ožehnění. Užasným způsobem je klasický Kecal nahrazen čarodějnicí Moruší, její úkol je ovšem opačný, jak vyplývá z jejího sociálního zaměření: princ musí zapomenout na svou Annu (proletářku). Ale ta, protože ovládá staroslověnštinu, zajistí Moruši překlad receptu na zkrásnění a dostává sílu svrhnout královskou vládu. Kdyby nebyly rozptáleny žízaly sušenky, asi bych nedokázal vydržet dějové napětí, které po celou projekci panovalo, zejména když některé kusy připomínaly parodii na Žízalou – nejen při scéně z prvomájovými mávánky. Nejlépe hodnoceny byly repliky královny Adelheid (např. *Bědo, nerozčiluj se!* nebo *Běda nikdy nelže.*) a pak ztvárnění prince Zlatohlávka. Poděkování patří i hudebnímu doprovodu při písni Anča je tu s nami.

Bohužel bylo rozhodnuto o nepublikovatelnosti průběhu téměř gladiátorských zápasů našich žízalých svěřenců, pokusíme se proto přinést podrobnější informace někdy příště. Děkujeme za pochopení. Pro znalce, kteří na tuto zprávu čekají, však bylo umožněno zveřejnit rozhodující okamžiky:

1. zápas: chvatem Osotoka (zasukování a znehybnění soupeře) znemožněn prvek Sola (útok, před kterým žízala předvádí něco jako bršňní tanec).

2. zápas: za taktiku mrtvé žízaly dvakrát napomínán rozhodčím, pro tuto pasivní obranu soupeř vyhrává na body.

3. zápas: ukončeno chvatem Obo (ve volném překladu trubka).

Příjemné uvolnění přineslo už avizované slovní drama postavené na výborných individuálních výkonech celého týmu, uveďme jeden z vrcholů v úspornosti vyjadřovacích prostředků:

Zlé sestry: „Chceme fialky.“

Macocha: „Marienka půjde na fialky.“

Marienka: „Nepůjdem.“

Macocha: „Půjdeš.“

Marienka: „Ja nepůjdem.“

Macocha: „Ty půjdeš.“

Marienka: „Ale ja nepůjdem.“

Macocha: tresk plesk

Marienka: „Půjdem.“

(Cítíme, jak je v pozadí vtipně a výstižně pranýřováno chování člověka k žízalám.)

Časový prvek podtrhávaly postavy Januára, Apríla, Júna, Ostatně měsíce ... Stupňování děje pak bylo založeno na vstávání a usedání na židli. Příklad:

Rozprávač: „Macocha aj Zlé sestry sú prežraté.“

Macocha a Zlé sestry: „Sme prežraté.“

Jahody: „Sme zožraté jahody.“ (Spoléhalo se na Vaši fantazii.)

Pozn.: Po tomto devátém bodu programu někteří takticky opouštěli místnost.

Závěr se nezvrhl, proto se snad u žízal potkáme i příště.

Petr Petřiválský
(autor je odborníkem na žízalí produkty)

MEZI NÁMI VZDĚLANCI

V polském týdeníku *Polityka* ze 3. ledna 1998 byl otištěn rozhovor s polským ministrem národní výchovy prof. dr. hab. Miroslawem Handkem (nar. 1946) na téma připravovaných změn v polském školství, jež jsou motivovány snahou zajistit, aby každý stupeň polského školského systému byl po roce 2000 ekvivalentní systému platnému v Evropské unii. Maturita se má stát v Polsku opravdovou „státní zkouškou“ a její součástí bude povinná zkouška z matematiky. „Tři čtvrtiny vysokoškolských studijních oborů vyžadují matematickou přípravu,“ pravil v interview ministr Handke (absolvent Matematicko-fyzikální fakulty Jagellonské univerzity, jehož vědecké bádání se orientuje do oblasti oscilační spektroskopie a povlaků a filmů na kovových podkladech), „a jedná se nejen o exaktní vědy - psychologie, sociologie a jiné společenské vědy využívají stále více matematiky a statistiky.“ Polské maturitní vysvědčení získá na prestiži, neboť bude „bezprostředně kvalifikovat k vysokoškolskému studiu“.

PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY

na polské vysoké školy budou tudíž zrušeny. Tak pravil ministr Handke a pokračoval: „Výchovný systém tvoří celek: od mateřské školy do doktorátu, avšak jeho kvalita závisí na kvalitě systému vysokoškolského. Během nedávné konference rektorů evropských vysokých škol jsem slyšel pěkné přirovnání edukace k řetězu, jenž celý visí na článku nazývajícím se univerzita. Tak tomu vskutku je! Tento článek vzdělává učitele, tvoří ideje a dohlíží na celý výchovně vzdělávací systém.“

Komentátor a fejetonista týdeníku *Polityka* Ludwik Stomma sice oceňuje v čísle ze 17. ledna 1998 tato pěkná ministerská slova, jenže „pan ministr podává hned recept, který je zřejmě programem, jak tento systém účinně a naprosto zlikvidovat“.

Podle L. Stommy jsou přijímací zkoušky pro polské vysoké školy blahodárné, a to nejen proto, že umožňují relativně spravedlivou selekci uchazečů o vysokoškolské studium, ale především proto, že napomáhají k udržení víceméně reálného počtu přijatých ke studiu; zjednodušeně řečeno počtu, který odpovídá kapacitě poslucháren i počtu vysokoškolských pedagogů a jejich fyzickým možnostem pracovat, tzn. vyučovat a vědecky bádát. Proto absolvent polské vysoké školy opouští své učiliště, jsa více či méně kvalifikovaným odborníkem ve studovaném oboru.

Ve Francii byla koncepce shodná se záměrem ministra Handkeho přijata již před mnoha lety – maturitní vysvědčení funguje jako pas ke vstupu na vysokou školu. Jaký je výsledek? Začneme dnem zápisu, který je svéráznou sportovní akcí. Uchazeč o vysokoškolské studium se může postavit do fronty před příslušnou kanceláří, nebo se pokusit o spojení s ní pomocí počítačové sítě. Není známo, co je efektivnější, ale v každém případě na tom lépe ten uchazeč, který dříve zaujme

místo ve frontě. Řada vysokých škol v Paříži a jejím okolí není s to přijmout všechny pařížské maturanty, ale pod tlakem veřejného mínění nabírají tato učiliště dvakrát tolik studentů, než odpovídá jejich kapacitě.

L. Stomma doporučuje nato polskému ministru národní výchovy, aby si zaskočil např. na univerzitu v 10. pařížském obvodu, tj. Nanterre: „Davy studentů kočují po chodbách, poněvadž se prostě nevejdou do poslucháren. Vysoká škola se snaží dostát svým povinnostem, zaměstná proto raději dalšího učitele než uklízečku, a tak na těch chodbách vládne neuvěřitelná špína. Není to vina studentů, neboť počet odpadkových košů zaostává za počtem studentských hlav. Přejdeme do knihovny. Základní učebnice, skripta a monografie, které nezbytně potřebujeme, jsou tvrdě v oběhu, a musíme mít štěstí jako v loterii, abychom se jich zmocnili. Co horšího – kniha je bohužel předmětem, který podléhá opotřebení. Když konečně učebnici získáme, některé strany jsou vytržené, jiné upatlané nebo vůbec poničené tisíci prsty. A knihy jsou drahé – student na ně nemá, a také rozpočet univerzity by se musel ztrojnásobit, aby stačil jen na elementární potřeby.“ Výsledek je podle L. Stommy jasný – autorita univerzit upadá, poněvadž jejich absolventi je opouštějí jako nedoukove. Současně se vedle univerzit nebo nad nimi rozvíjí síť elitních vysokých škol, jejichž diplom se těší mimořádné prestiži, ale přijetí na ně je podmíněno „hyperkonkurzem“, přijímací zkouškou tak obtížnou, že k ní připravují v několikaletých cyklech – oševmě bez záruky úspěchu – speciální školící střediska. Na rozdíl od Francie nebo Německa je ve Velké Británii nebo v USA obecně známo, že se počítá jen diplom několika vysokých škol, ostatní vysokoškolské instituce se považují za „dovzdělávací lycea“. Zkuste se ale dostat bez přijímací zkoušky do Oxfordu nebo Cambridge!

Polské univerzity nepotřebují podle L. Stommy maturitní vysvědčení, jež by vůči nim fungovalo jako magický slogan „Sezame, otevři se!“, ale učitele, posluchárny, studovny a knihy, jiným slovem peníze, peníze a zase peníze.

Ze doslova a dopísmene totéž potřebují rovněž univerzity české, Univerzitu Palackého v Olomouci nevyjímaje, je nabíledni.

Jiří Fiala

Dobrodiní, nebo prokletí? (Přijímací zkoušky na Katedře bohemistiky FF UP).
Foto archív

O čem se (ne) mluví

Myšlenka stará deset let stárne dál

Již na sklonku roku 1989 řešilo právní oddělení UP otázku perspektivního ekonomického a organizačního vývoje UP. Výsledkem byl návrh koncepce organizace a činnosti **komerčního centra UP**. Hlavním důvodem byl již tehdy předpokládaný pokles rozsahu zdrojů ze státního rozpočtu přidělovaných vysokým školám a na straně druhé duševní potenciál vysoké školy, jehož materializace nebyla již v té době dostatečná. Další vývoj vysokého školství potvrdil zmíněné závěry a vytvořil podmínky pro konstituování organizační jednotky UP, jejíž náplň činnosti by byla zaměřena na materializaci duševního potenciálu olomoucké univerzity. **JUDr. L. Antonů, vedoucí právního oddělení UP**, byl jedním z hlavních iniciátorů této myšlenky, která se stala také námětem pro následující rozhovor:

Jak konkrétně je myšlenka vzniku komerčního centra koncipována?

JUDr. Antonů: V zatím poslední verzi návrhu byl měl princip komerčního centra spočívat v úplném zabezpečení ekonomického využití všech výsledků vědecko-výzkumné činnosti a některých pedagogických činností. Tento útvar by měl zpracovávat problém již od okamžiku základní verbalizace každého použitelného nápadu. Z hlediska časového posunu by do činnosti daného útvaru mohly být zahrnuty rovněž aktivity v oblasti získávání a realizace grantů.

Z hlediska systémového by činnost uvedeného útvaru měla úzce navazovat na činnost úseku organizace a řízení UP a dále na činnosti útvarů, které jsou zahrnuty v Informačním centru UP. Nároky na personální obsazení daného útvaru lze považovat za minimální, neboť v jeho počátcích by bylo dostatečně zajištěno třemi kvalifikovanými odborníky a výsledný počet by neměl překročit pět zaměstnanců. Útvar by měl zejména obslužný charakter ve vztahu k fakultám a vytvářel by prostor pro jejich rozvoj a rozvoj jednotlivých pracovišť z hlediska získávání dalších mimorozpočtových zdrojů. Dalším kladem popsaného záměru je odlehčení činnosti vědeckých a pedagogických pracovišť od „balastní“ činnosti v oblasti ekonomické a marketingové, kterými jsou nuceni se zabývat vzhledem k limitovaným prostředkům ze státního rozpočtu a k potřebě rychlejšího rozvoje daných oborů.

Nejednalo by se přitom pouze o to, že by pracoviště byla informačně vytežována, ale mohla by sama přicházet do komerčního centra se svými nápady. Pracovníci komerčního centra by je pak analyzovali z hlediska komerčního využití a pokud by to bylo možné, okamžitě by se snažili jej realizovat.

Znamenalo by to tedy, že by jednotlivá vědecko-výzkumná pracoviště tímto způsobem také sama získala finanční zdroje na svůj další rozvoj?

JUDr. Antonů: Samozřejmě, tak je to všude ve světě. Pracoviště, která vytvářejí určité hodnoty, jsou v převážné míře také uživateli těchto prostředků. Ovšem ne bez zbytku, protože do společného měšce by šly jen náklady komerčního centra, které by nebyly vysoké, a dále nějaké procento ze zisku by bylo určeno pro další rozvoj celé univerzity. Musíme si uvědomit, že univerzita je organický systém, z něhož nelze vydělit jednotlivá pracoviště. V okamžiku, kdy začneme finanční prostředky rozměňovat na jednotlivé

fakulty a pracoviště, budou nám chybět na rozvoj univerzity jako celku. Dá se ale předpokládat, že asi 75 až 80 procent takto získaných prostředků by šlo přímo vědecko-výzkumným pracovištím.

Tato myšlenka se nějak dál konkretizovala nebo zůstala v rovině záměrů?

JUDr. Antonů: Zatím vše zůstalo bohužel pouze v rovině záměrů. Poslední jednání, které jsem inicioval a bylo realizováno za pomoci prorektora Schulze, pana rektora a prodávána Šarapatky, bylo setkání s kolegy z Uppsaly, o kterém Žurnál UP již psal (pozn. red.: viz Žurnál UP č. 27). To znamená, že ve stadiu oné ideje jsme už bezmála deset let. Vedení univerzity si uvědomuje potřebnost této organizační jednotky, ale je to stále na úrovni úvahy a přesvědčení o tom, že je to potřebné.

Podle zatím neověřených informací by některá univerzitní pracoviště měla zájem o takovýto servis, protože aplikovaný výzkum se rozvíjí. Konečná realizace však není v jejich kompetenci, neboť jim chybí právní subjektivita...

JUDr. Antonů: Některá pracoviště navazují spolupráci a vše řeší na tzv. neformální úrovni, což je zřejmě prospěšné pro zvyšování úrovně vědecko-výzkumné činnosti daného pracoviště, ale z hlediska ekonomického efektu je přínos nepatrný. Takové pracoviště z toho může mít i ekonomický přínos pouze tehdy, pokud za něj uzavře fakulta smlouvu o spolupráci. O takových smlouvách vím, že byly uzavřeny např. na Přírodovědecké fakultě UP.

Je tedy přinejmenším s podivem, že v současné nijak příznivé finanční situaci a při nejasných perspektivách ze strany státních dotací univerzita není v tomto ohledu aktivnější...

JUDr. Antonů: V podstatě jsme zameškali mnoho let. Dnes jsme pořád na samém začátku a nemůžeme očekávat, že i kdyby komerční centrum bylo zřízeno okamžitě, přineslo by stejné okamžité efekty. Je zase potřeba rok, dva, než začne přinášet velmi slušný zisk. A my máme co nabídnout v podstatě na všech fakultách. Např. v rámci PF UP se pořádaly různé právní kurzy, což je také komerční činnost, můžeme pořádát jazykové kurzy na FF UP, organizovaně poskytovat expertízy.... „Zákazníci“ sami nepřijdou, my sami musíme jít za nimi a říci: toto vám můžeme nabídnout, máme k dispozici tyto patenty a tyto vědecké prostředky, chcete analýzy, expertízy? Máme tolik a tolik volných pedagogických kapacit – chcete kurzy na to a na to?

Myslím si, že je to jedna z cest, jak dostat na univerzitu peníze a výsledky současně uvádět zpět do praxe. A pokud by to bylo v rámci regionu, tak by tato myšlenka mohla přispět k jeho rozvoji. Zatím je povědomí široké veřejnosti takové, že vysoká škola produkuje především absolventy. Co se týče té druhé oblasti činnosti vysoké školy, tj. vědy a výzkumu, ta je zatím v povědomí veřejnosti minimální.

Za rozhovor poděkovala V. Mazochová.

Pozn. red.: K tématu se v některém z příštích čísel Žurnálu UP vrátíme. Z řad čtenářů uvítáme zkušenosti, postřehy a náměty, které by v této souvislosti pomohly zmapovat situaci na UP, příp. na jiných vysokých školách.

... a tento týden...

ÚTERÝ 3. ÚNORA

Lékařský dům, Praha: celostátní seminář, který pořádá Česká mikrobiologická společnost, Klinika tuberkulózy a respiračních nemocí LF UP. Tématem bude: Postižení plic a imunokompromitovaných jedinců.

ČTVRTEK 5. ÚNORA

Společná laboratoř optiky Fyzikálního ústavu AV ČR: Katedra optiky PŘF UP, Společná laboratoř optiky Fyzikálního ústavu AV ČR a UP, Jednota českých matematiků a fyziků pořádají: Optický seminář – Problémy současné optiky.

PÁTEK 6. ÚNORA

Dětská klinika LF UP, 9.00: Klinika ústní, čelistní a obličejové chirurgie LF UP pořádá Olomoucký onkologický den.

STŘEDA 11. ÚNORA

FTK UP: Katedra funkční antropologie a fyziologie, Katedra fyzioterapie a algoterapie, Laboratoř lidské motoriky FTK UP pořádají pracovní seminář s názvem **Autonomní nervový systém a možnost sledování jeho některých funkcí při definované zátěži u zdravých i nemocných. Alternativní vztahy pohybové terapie a jejich využití v léčení a prevenci civilizačních chorob.** Místem konání bude FTK UP.

Vybíráme z tisku o UP odjinud

Vedení UP zatím nemůže sestavit rozpočet na rok 1998, neboť ještě není jasné, jakou sumu škole poskytne ministerstvo školství. Částka, kterou má univerzita přidělit příslušný odbor ministerstva, je přitom prakticky jediným zdrojem financí, kterým bude moci UP v nadcházejícím období disponovat. Jak zpravodaj Hanáckých novin prozradil Jaroslav Kvapil, prozatímní předseda Akademického senátu UP, zatím sice není znám termín, k němuž padne definitivní rozhodnutí o celkové výši státní dotace, tato praxe však prý není ničím neobvyklým. Podle zdroje blízkého Rektorátu UP nemá dosavadní absence rozpočtu vliv na současný provoz univerzity. Mimo jiné i proto, že dosud probíhá zkouškové období (výuka letního semestru začíná až v půli února).

Blíží informace o konkrétních sumách peněz, jež poputují směrem k rozpočtu UP, by měly být známy do 18. 2., kdy proběhne první zasedání Akademického senátu UP v letošním roce. Pakliže ani k tomuto datu nebude možno o financích diskutovat, rektor UP (jenž rozpočet senátu předkládá) bude nucen senátní zástupce svolat k mimořádnému zasedání.

(Univerzita neví, kolik peněz dostane, Hanácké noviny, 27. ledna)